

אתגתא

בשבע 1217 | י"א בחשוון תשפ"ז, 22.10.26

למה אני נגד מעורבותם
של רבנים בקמפיינים
של מפלגות

הרב ליאור אנגלמן

אחרי המאבק במשאיות
הסיוע לעזה, רעות בן חיים
מגיעה להשמיע את קולה
של הפריפריה בכנסת

עניין אישי, רבקי גולדפינגר

"כל הדיבורים על 'טרור יהודי' מנוכחים ומעוותים"

את הדברים האלה אומר ניצב משנה בדימוס אבישי מועלם,
מי שהיה מפקד ימ"ר ש"י ונחשף יותר מכולם לנתונים בשטח.
בריאיון לאחר פרישתו מהמשטרה הוא מתאר את הסיכול
הממוקד וחסר הרסן שביצעו בו השב"כ והפרקליטות, רק בשל
העובדה שהתקש להיצמד לעובדות וניפץ את מיתוס הפשיעה
הלאומנית שבנתה המחלקה היהודית // **הדס צורי**

הרב ליאור אנגלמן
liorangelman@gmail.com

קרדום לבחור בה

לתורה יש מה לומר על פוליטיקה, ולכן הרבנים נדרשים להביע את דעתם בסוגיות ציבוריות שעל הפרק. אבל כשרבנים הופכים לחלק ממסע הבחירות של מפלגות מסוימות, התורה עצמה משלמת את המחיר

דעת מיעוט

לפני כמה ימים התבקשתי לדבר בכנס של אחת המפלגות, וזה הרקע לדברים שאכתוב כאן. אני מניח שדעתי, כפי שתופיע כאן, היא דעת מיעוט. ובכל זאת אני מוצא לעצמי חובה להביע אותה, מפני שגם דעת מיעוט צריכה להישמע.

מה כן?

התורה בוודאי פוליטית. כלומר, היא עוסקת בהרחבה בנושאים שבהם עוסקת הפוליטיקה העולמית, ובייחוד הפוליטיקה הישראלית כאן ועכשיו. התורה עוסקת בתפקידו של עם ישראל, בשאלות של זהות ומשפחה, של מלחמה ושלום ובמקומה של ארץ ישראל בחייו. גם דמויות ההשאה שלנו בתורה לא היו רק אנשים צדיקים שהצליחו לעמוד בקריטריונים של עבודת ה' פרטית. רובם ככולם עסקו ביחסים בין-לאומיים, ניהלו מלחמות והשפיעו על העולם הסובב אותם. אברהם אבינו אומנם ישב בפתח האוהל לקבל אורחים ביום השלישי לברית המילה שקיים בגיל 99, אבל הוא גם היה מצביא שמוליך את חניכיו לקרב במלחמות העולם הראשונה בהיסטוריה, עסק בחילוף שבויים, והביע את דעתו הערכית על השמדת סדום. כך גם יצחק במלחמות הבארות המפורסמות, וכמובן יעקב שמשרטט איך נראים היחסים עם בני עשו ובני ישמעאל.

בתורה יש אומנם מצוות אישיות, אך יש מצוות ציבוריות רבות שהן בוודאי עיסוק פוליטי. שלא לדבר על התנ"ך, שכולו סקירה פוליטית ערכית של התנהלות עם ישראל מאז היווסדו ועד הקמת הבית השני. הקדוש ברוך הוא אומר את דברו הפוליטי על ידי נביאיו, אותם הוא שולח להמליך מלכים ולבשר בשורות. אילו היינו מוחקים מהתנ"ך את כל האספקטים הפוליטיים שיש בו, חוששני שהיינו נשארים עם חוברת דקה. אולי בשל כך יש התאמה בין התפיסה שלפיה התורה היא הוראות הפעלה לחיי האישיים של היהודי ובין אי לימוד תנ"ך. לאורך כל התנ"ך אנחנו מוצאים את המלך וסביבתו שעוסקים בפוליטיקה מעשית, ואת הנביא שמביא אל הפוליטיקה הזאת את סולם הערכים ותובע את עלבונם של הערכים הללו כשהם נרמסים על ידי אנשי העשייה והשלטון.

לפיכך לאנשי תורה בוודאי יש מה לומר בשדה הפוליטי. אומנם אין לנו נביאים שידעו לומר מה בדיוק דורש מאיתנו ה', אבל כפי שיש דעת תורה בעניינים אישיים, כך ואף יותר מזה בוודאי שיש לתורה וממילא לעוסקים בה מה לומר בהיבט הציבורי-פוליטי. היה מקובל בתקשורת מזה שנים רבות שכשרוצים לשאול שאלות ערכיות בזירה המדינית-פוליטית שואלים את אנשי הרוח, קרי המשוררים והסופרים. כשלעצמי איני מוצא קשר בין היותך סופר, משורר או מחזאי ובין המשקל העודף של דעתך המוסרית, אבל אנשי תורה שרוח ה' מגשבת בהם בוודאי חייבים להביע את דעתם בסוגיות שעל הפרק. עד כאן אני לגמרי בעד.

מה לא?

כבר התרגלנו שרבנים ופוליטיקה זו עיסה אחת מעורבת מאוד. היו רבנים שהיו חברי כנסת מטעם המפד"ל ומפלגות אחרות. רבנים מקימים מפלגות והן ממש מזהות אתם, יש את מפלגת הרב עובדיה והייתה מפלגת הרב מוזו ויש מפלגת הרב טאו. ומפלגת גדולי התורה ומפלגת האדמו"רים החסידיים. כבר התרגלנו שגם רבנים שאין להם מפלגה משלהם הם קמפינגרים ראשיים במסע הבחירות של מפלגות מסוימות, כך במסע הבחירות של 'הציונות הדתית' ושל 'נעם' רבנים קוראים להצביע למפלגה מסוימת. יש רבנים, בעיקר של מפלגות חרדיות, שמגייסים פסקי הלכה או הבטחות על עולם הזה ועולם הבא בעבור תמיכה במועמד הנכון בעיניהם. וכאן טמון בעיניי הפספוס הגדול. אני חושב שהערבוב בין רבנים ובין אישים פוליטיים ומפלגות ספציפיות הוא בעייתי מאוד.

מפלגה כשמה כן היא - מייצגת פלג מתוך עם ישראל, חלק מתמונה שלמה. התורה, לעומת זאת, מייצגת את כלל ישראל. משעה שרב מתייצב בעד מפלגה מסוימת וכנגד מפלגה אחרת, הרי שהתורה מצטמצמת לכדי הפלג המסוים הזה. תוסיפו לזה את שנאת החינם

איור: אהרן גורן

שמאפיינת את היחסים בין מפלגות בישראל ואת המתח הקיים בין תומכי מפלגות שונות, וקיבלתם תורה שהיא צד ביחסי שנאה ואהבה. די להעיד מבט בתגובות על כינוסי הרבנים של 'הציונות הדתית' ו'נעם' שנערכו בשבוע שעבר, כדי לראות איך כותבים אנשים על רבנים שתומכים במפלגה האחרת, כי אם רב מעורב פוליטית נדמה שאפשר לומר עליו מזה שאומרים על פוליטיקאים.

אני חושב שעם ישראל צריך כאוויר לנשימה רבנים שאין להם צבע מפלגתי, רבנים של כולם. אני לא מתכוון לרבנים פרווה, נציגי האו"ם שלא מביעים דעה שנויה במחלוקת כדי להתקבל על כולם. על זה כבר אמרה הגמרא שכל תלמיד חכם שכולם אוהבים כנראה מועיל בתפקידו ואיננו מוכיח את העם. אני מתכוון לרבנים שיביעו עמדות ערכיות, יחנכו אליהן, יביעו ביקורת על מנהיגות שלא מאמצת אותן, אבל לא יזדהו עם מפלגה מסוימת.

הזירה הפוליטית רוויה תכסיסנות ולא מעט שקרים. אמר לי תלמיד חכם שנכנס לזירה הפוליטית שהפוליטיקה היא עלמא דשקרא בשיא, וכשהתורה יורדת לרזולוציה של תמיכה באישים ובמפלגות היא גם מזוהה עם התכסיסנות, השקרים והמניפולציות שכנראה לא ניתן להימלט מהם. ברגע שרב הוא מפלגה הרי שהוא גם שקריה של המפלגה, המניפולציות של המפלגה והפרת ההבטחות של המפלגה לבוחר. כשמפלגה עושה את זה - זה נסלח, כי אלה חוקי הפורמט וכבר לא מצפים ממנה ליותר מדי. אבל כשרב מזוהה עם זה - גם התורה מזוהה עם זה, וזה כבר סיפור אחר.

פסקי הלכה פוליטיים

כשרבנים מעורבים מפלגתית זה כמעט בלתי נמנע שיצאו לאור פסקי הלכה פוליטיים שיסייעו לצורכי המפלגה. וככה, כשפתאום יש מפלגה שהמועמד השני שלה הוא ערבי נוצרי ששירת בצה"ל, דובר על פסק הלכה שכביכול קבע שאסור להצביע למי שאינו יהודי. אבל ראו זה פלא, שנים ארוכות היו בליכוד מועמדים דרוזים ואף פסק הלכה לא נשמע. למעשה התברר שפסק כזה לא באמת נאמר והרב הבהיר את דבריו, אבל עצם העיסוק בכך מחזק את התחושה שלי שהערבוב של רבנים עם מפלגות ספציפיות עלול להיות בעייתי.

וכך כשמפלגה אחרת מגלה בסקרים שבחוריה המסורתיים נוהים אחרי מפלגה יריבה, פתאום יוצא פסק שאסור לבחור במי שעולה להר הבית. זה בכלל לא משנה אם ההלכה ראויה או לא, היא כבר צבועה בצבעי בחירות ומטילה צל כבד על פסקים אחרים. זה לא טוב לתורה, זה לא טוב להלכה, ולא טוב לאמון הציבור.

השוחד יעוור

הבעיה מורכבת יותר, מפני שלרבים מהרבנים יש מוסדות שנתמכים מתקציבי המדינה. ברור שרב יתקשה לסרב לסייע למועמד שהחמצן של המוסד שלו תלוי בו. אבל גם התלות הזאת אינה טובה לתורה - חז"ל אמרו שדיין צריך להיות חופשי, לא תלוי באיש, ואם הוא נראה כמי שמחזר אחרי כספים הוא פסול לדון. אני מאמין באמת ובתמים שאף רב אינו תומך במועמד בגלל עיוורון הכסף, אבל באותה מידה ברור לי שזה נראה בעייתי מאוד למתבונן.

מדוע הם עושים זאת?

או למה בכל זאת רבנים עושים זאת? אולי מפני שהם לא מסכימים עם כל מה שכתוב כאן, ואולי מפני שהם מסכימים אבל מרגישים שאין ברירה, שאי אפשר שבצד אחד של המפה יתגייסו אנשי הרוח לעזרת אנשי העשייה בשדה הפוליטי ובצד השני ינהגו בטהרנות ולא ילכלכו את הידיים. הם עושים זאת בגלל האמונה העמוקה שבאמת גורל המדינה על כף המאזניים ושלא ייתכן להשאיר את שליחי הציבור לבד במערכה. אני מבין את זה, אני רק חושש שהמחיר שמשלמת התורה הוא בלתי נסבל. אני חושב שרבנים הם מחנכים, ועם סל הערכים שהם מקנים לציבור הוא ידע להחליט בעצמו איך ומה לבחור. ●

עץ לוי
דירה 7

לביא קולברג
דירה 35

יוסי רפאלי
דירה 28

זפן ארלי
דירה 14

רני דהן
דירה 3

רק בפרויקט LOV נתנאל פארק פרטי לילדי הקהילה

בואו לגלות סטנדרט מגורים שטרם נראה מפרט פרימיום עשיר, קהילה איכותית, שדרת מסחר ולראשונה בישראל פארק פרטי, ירוק, מושקע ובטוח במפלס נפרד לחברי הקהילה הצטרפו ל-LOV של לוד המתחדשת

3-6 חדרים • עכשיו במחירי PRESALE מיוחדים

פרסומי ישראלי
כלי ארבעים ושתיים

***9607**
lovlod.co.il

הרב ליאור אנגלמן
liorangelman@gmail.com

קרדום לבחור בה

לתורה יש מה לומר על פוליטיקה, ולכן הרבנים נדרשים להביע את דעתם בסוגיות ציבוריות שעל הפרק. אבל כשרבנים הופכים לחלק ממסע הבחירות של מפלגות מסוימות, התורה עצמה משלמת את המחיר

דעת מיעוט

לפני כמה ימים התבקשתי לדבר בכנס של אחת המפלגות, וזה הרקע לדברים שאכתוב כאן. אני מניח שדעתי, כפי שתופיע כאן, היא דעת מיעוט. ובכל זאת אני מוצא לעצמי חובה להביע אותה, מפני שגם דעת מיעוט צריכה להישמע.

מה כן?

התורה בוודאי פוליטית. כלומר, היא עוסקת בהרחבה בנושאים שבהם עוסקת הפוליטיקה העולמית, ובייחוד הפוליטיקה הישראלית כאן ועכשיו. התורה עוסקת בתפקידו של עם ישראל, בשאלות של זהות ומשפחה, של מלחמה ושלום ובמקומה של ארץ ישראל בחייו. גם דמויות ההשאה שלנו בתורה לא היו רק אנשים צדיקים שהצליחו לעמוד בקריטריונים של עבודת ה' פרטית. רובם ככולם עסקו ביחסים בין-לאומיים, ניהלו מלחמות והשפיעו על העולם הסובב אותם. אברהם אבינו אומנם ישב בפתח האוהל לקבל אורחים ביום השלישי לברית המילה שקיים בגיל 99, אבל הוא גם היה מצביא שמוליך את חניכיו לקרב במלחמות העולם הראשונה בהיסטוריה, עסק בחילוף שבויים, והביע את דעתו הערכית על השמדת סדום. כך גם יצחק במלחמות הבארות המפורסמות, וכמוכן יעקב שמשרטט איך נראים היחסים עם בני עשו ובני ישמעאל.

בתורה יש אומנם מצוות אישיות, אך יש מצוות ציבוריות רבות שהן בוודאי עיסוק פוליטי. שלא לדבר על התנ"ך, שכולו סקירה פוליטית ערכית של התנהלות עם ישראל מאז היווסדו ועד הקמת הבית השני. הקדוש ברוך הוא אומר את דברו הפוליטי על ידי נביאיו, אותם הוא שולח להמליך מלכים ולבשר בשורות. אילו היינו מוחקים מהתנ"ך את כל האספקטים הפוליטיים שיש בו, חוששני שהיינו נשארים עם חוברת דקה. אולי בשל כך יש התאמה בין התפיסה שלפיה התורה היא הוראות הפעלה לחייו האישיים של היהודי ובין אי לימוד תנ"ך. לאורך כל התנ"ך אנחנו מוצאים את המלך וסביבתו שעוסקים בפוליטיקה מעשית, ואת הנביא שמביא אל הפוליטיקה הזאת את סולם הערכים ותובע את עלבונם של הערכים הללו כשהם נרמסים על ידי אנשי העשייה והשלטון.

לפיכך לאנשי תורה בוודאי יש מה לומר בשדה הפוליטי. אומנם אין לנו נביאים שידעו לומר מה בדיוק דורש מאיתנו ה', אבל כפי שיש דעת תורה בעניינים אישיים, כך ואף יותר מזה בוודאי שיש לתורה וממילא לעוסקים בה מה לומר בהיבט הציבורי-פוליטי. היה מקובל בתקשורת מזה שנים רבות שכשרוצים לשאול שאלות ערכיות בזירה המדינית-פוליטית שואלים את אנשי הרוח, קרי המשוררים והסופרים. כשלעצמי איני מוצא קשר בין היותך סופר, משורר או מחזאי ובין המשקל העודף של דעתך המוסרית, אבל אנשי תורה שרוח ה' מגשבת בהם בוודאי חייבים להביע את דעתם בסוגיות שעל הפרק. עד כאן אני לגמרי בעד.

מה לא?

כבר התרגלנו שרבנים ופוליטיקה זו עיסה אחת מעורבבת מאוד. היו רבנים שהיו חברי כנסת מטעם המפד"ל ומפלגות אחרות. רבנים מקימים מפלגות והן ממש מזהות אתם, יש את מפלגת הרב עובדיה והייתה מפלגת הרב מוזו ויש מפלגת הרב טאו. ומפלגת גדולי התורה ומפלגת האדמו"רים החסידיים. כבר התרגלנו שגם רבנים שאין להם מפלגה משלהם הם קמפינגרים ראשיים במסע הבחירות של מפלגות מסוימות, כך במסע הבחירות של 'הציונות הדתית' ושל 'נעם' רבנים קוראים להצביע למפלגה מסוימת. יש רבנים, בעיקר של מפלגות חרדיות, שמגייסים פסקי הלכה או הבטחות על עולם הזה ועולם הבא בעבור תמיכה במועמד הנכון בעיניהם. וכאן טמון בעיניי הפספוס הגדול. אני חושב שהערבוב בין רבנים ובין אישים פוליטיים ומפלגות ספציפיות הוא בעייתי מאוד.

מפלגה כשמה כן היא - מייצגת פלג מתוך עם ישראל, חלק מתמונה שלמה. התורה, לעומת זאת, מייצגת את כלל ישראל. משעה שרב מתייצב בעד מפלגה מסוימת וכנגד מפלגה אחרת, הרי שהתורה מצטמצמת לכדי הפלג המסוים הזה. תוסיפו לזה את שנאת החינם

איור: אילן דר

שמאפיינת את היחסים בין מפלגות בישראל ואת המתח הקיים בין תומכי מפלגות שונות, וקיבלתם תורה שהיא צד ביחסי שנאה ואהבה. די להעיד מבט בתגובות על כינוסי הרבנים של 'הציונות הדתית' ו'נעם' שנערכו בשבוע שעבר, כדי לראות איך כותבים אנשים על רבנים שתומכים במפלגה האחרת, כי אם רב מעורב פוליטית נדמה שאפשר לומר עליו מזה שאומרים על פוליטיקאים.

אני חושב שעם ישראל צריך כאוויר לנשימה רבנים שאין להם צבע מפלגתי, רבנים של כולם. אני לא מתכוון לרבנים פרווה, נציגי האו"ם שלא מביעים דעה שנויה במחלוקת כדי להתקבל על כולם. על זה כבר אמרה הגמרא שכל תלמיד חכם שכולם אוהבים כנראה מועיל בתפקידו ואיננו מוכיח את העם. אני מתכוון לרבנים שיביעו עמדות ערכיות, יחנכו אליהן, יביעו ביקורת על מנהיגות שלא מאמצת אותן, אבל לא יזדהו עם מפלגה מסוימת.

הזירה הפוליטית רוויה תכסיסנות ולא מעט שקרים. אמר לי תלמיד חכם שנכנס לזירה הפוליטית שהפוליטיקה היא עלמא דשקרא בשיא, וכשהתורה יורדת לרזולוציה של תמיכה באישים ובמפלגות היא גם מזוהה עם התכסיסנות, השקרים והמניפולציות שכנראה לא ניתן להימלט מהם. ברגע שרב הוא מפלגה הרי שהוא גם שקריה של המפלגה, המניפולציות של המפלגה והפרת הבטחות של המפלגה לבוחר. כשמפלגה עושה את זה - זה נסלח, כי אלה חוקי הפורמט וכבר לא מצפים ממנה ליותר מדי. אבל כשרב מזוהה עם זה - גם התורה מזוהה עם זה, וזה כבר סיפור אחר.

פסקי הלכה פוליטיים

כשרבנים מעורבים מפלגתית זה כמעט בלתי נמנע שיצאו לאור פסקי הלכה פוליטיים שיסייעו לצורכי המפלגה. וככה, כשפתאום יש מפלגה שהמועמד השני שלה הוא ערבי נוצרי ששירת בצה"ל, דובר על פסק הלכה שכביכול קבע שאסור להצביע למי שאינו יהודי. אבל ראו זה פלא, שנים ארוכות היו בליכוד מועמדים דרוזים ואף פסק הלכה לא נשמע. למעשה התברר שפסק כזה לא באמת נאמר והרב הבהיר את דבריו, אבל עצם העיסוק בכך מחזק את התחושה שלי שהערבוב של רבנים עם מפלגות ספציפיות עלול להיות בעייתי.

וכך כשמפלגה אחרת מגלה בסקרים שבחוריה המסורתיים נוהים אחרי מפלגה יריבה, פתאום יוצא פסק שאסור לבחור במי שעולה להר הבית. זה בכלל לא משנה אם ההלכה ראויה או לא, היא כבר צבועה בצבעי בחירות ומטילה צל כבד על פסקים אחרים. זה לא טוב לתורה, זה לא טוב להלכה, ולא טוב לאמון הציבור.

השוחד יעוור

הבעיה מורכבת יותר, מפני שלרבים מהרבנים יש מוסדות שנתמכים מתקציבי המדינה. ברור שרב יתקשה לסרב לסייע למועמד שהחמצן של המוסד שלו תלוי בו. אבל גם התלות הזאת אינה טובה לתורה - חז"ל אמרו שדיין צריך להיות חופשי, לא תלוי באיש, ואם הוא נראה כמי שמחזר אחרי כספים הוא פסול לדון. אני מאמין באמת ובתמים שאף רב אינו תומך במועמד בגלל עיוורון הכסף, אבל באותה מידה ברור לי שזה נראה בעייתי מאוד למתבונן.

מדוע הם עושים זאת?

או למה בכל זאת רבנים עושים זאת? אולי מפני שהם לא מסכימים עם כל מה שכתוב כאן, ואולי מפני שהם מסכימים אבל מרגישים שאין ברירה, שאי אפשר שבצד אחד של המפה יתגייסו אנשי הרוח לעזרת אנשי העשייה בשדה הפוליטי ובצד השני ינהגו בטהרנות ולא ילכלכו את הידיים. הם עושים זאת בגלל האמונה העמוקה שבאמת גורל המדינה על כף המאזניים ושלא ייתכן להשאיר את שליחי הציבור לבד במערכה. אני מבין את זה, אני רק חושש שהמחיר שמשלמת התורה הוא בלתי נסבל. אני חושב שרבנים הם מחנכים, ועם סל הערכים שהם מקנים לציבור הוא ידע להחליט בעצמו איך ומה לבחור. ●

התכנון של הדור הבא!

מחסן פרטי
לכל דירה

חניות עם הכנה
למערכת טעינה
חשמלית

מועדון דיירים
משותף

שביל גישה
ישיר לטיילת
הצנירים

תכנונו עבורכם שכונה שמחברת בצורה אידאלית בין טבע, נוחות וקהילה תוססת: פארק ירוק ומוצל במרכז השכונה, פינות ישיבה חכמות ומזמינות למפגשים בין שכנים, מועדון דיירים רחב ידיים לשמחות ולאירועים, גישה ישירה לטיילת הצנירים ועוד. גם הדירות תוכננו בצורה חכמה ולרשותכם מגוון דירות בתכנון שמגיע עד הפרטים הקטנים ועוד המון שדרוגים חכמים שיעשו שינוי גדול באיכות החיים שלכם.

אל תפספסו את ההזדמנות להצטרף ליישוב האייקוני קדומים.
הצעירה בקדומים: הקהילה של הדור הבא.

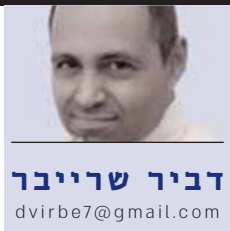
עכשיו במחיר צעיר:

1,590,000 ₪
החל מ-

לפרטים והרשמה
073-705-4333

צ.פ.
בונים מכל הלב

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

לשם שינוי

בגלל המינויים, בגלל חופש הביטוי, בגלל שהמילה שינוי עושה נעים על הלשון. אל תסקלו אותי, החלטתי לבחור בגוש השינוי

המדיניות הזאת כבר יותר משנתיים. אצלנו הממשלה הקודמת הרהרה ברצינות ברעיון, אבל למרבה הצער לא הספיקה ליישם אותו. זה הזמן לתת לה את הכוח לסתום לנו את הפה. "איונקוט יקים מדינה פלשתינית!". אוי נו, אתם באמת מאמינים שהרמטכ"ל לשעבר יתייצב באתר בנייה בשבע בבוקר, יפשיל שרוולים ויקים מדינה פלשתינית? כבר אין מספיק פועלים ערבים בשביל זה? ואל תשכחו שאיונקוט אמר שהוא ימני ושמדינה פלשתינית לא על הפרק. אבל הוא לא אמר מה יהיה בפרק הבא.

"ליברמן מתכנן להביא צבא ירדני ליהודה ושומרון". הוא גם אמר שיעביר את יישובי נחל עירון לרשות הפלשתינית, התחייב לגייס את כל החרדים והבטיח לחסל את הנייה תוך 48 שעות. אתם יכולים לסמוך על ליברמן שאצלו מילה זאת מילה. אם הוא אומר שהוא לא יישב עם המפלגות הערביות הוא יישב איתן, אבל לא על אותו כיסא. אם הוא אומר שהוא לא יתמוך בממשלת מיעוט אל תדאגו, הערבים יתמכו וזו תהיה ממשלת רוב. ואם הוא אומר שהוא יגייס את כל החרדים תהיו בטוחים שאף חרדי לא יתגייס, ואז נהיה חייבים לייבא לכאן חיילים ירדנים. מישוהו הרי חייב לשמור עלינו.

ממשלת אחדות עם טוסטר

"בנט יעשה בנט ויערוק לנתניהו". וזה היתרון הגדול שלו. כל הפוליטיקאים לפעמים עומדים במילתם ולפעמים לא, רק בנט, כשהוא מבטיח משהו אפשר להיות בטוחים שזה שקר. "טראמפ תומך בנתניהו". וביידן ואובמה וקלינטון תמכו בגלוי בהפלת נתניהו, ואתם הרי זוכרים איך בשמאל אמרו להם די חברה, אל תתערבו בעניינים הפנימיים שלנו. "BIDEN SAVE US", זוכרים?

"ממשלת שמאל לא תתקוף באיראן ותמסמס את הישגי המלחמה". בחייאת, אתם אומרים את זה כאילו זה משהו רע. עוד לא הבנתם שתקום מדינה פלשתינית ולא נצטרך יותר להילחם? "לא משנה במי בוחרים, ממילא נתניהו ואיונקוט יעשו ממשלת אחדות". תכניסו את זה טוב טוב לראש: סדר העדיפויות של השמאל זה קודם כול ממשלת שמאל-ערבים, אחר כך ממשלת מיעוט, אחר כך ממשלה עם טוסטרים, ורק אם כל זה לא יצליח אז אולי - סיכוי קטן - שהם יסכימו לממשלת אחדות ובלבד שהיא תהיה בלי נתניהו, בלי סמוטריץ', בלי בן גביר ובלוי יוסף חדאד, שלא יגידו שהם תלויים בערבים.

"השמאל יהיה מוכן לתת לחרדים כל מה שהם רוצים". ומה הבעיה בזה? השמאל תמיד לוקח טעויות של הימין ומעצים אותן, רק בלי ההתיישובות וכל הדברים המעצבנים האלה שהימין עושה כדי להרוס את המדינה. גם עם מנסור עבאס הם יישבו אחרי שביבי היה מוכן להכניס אותו, אז למה שלא ייתנו גם לחרדים הרבה יותר ממה שהימין היה מוכן לתת?

"השתגעו? אתה יודע כמה מינויים בשירות הציבורי עומדים על הפרק?". מי ישמע אילו מינויים מדהימים נתניהו עשה עם השנים, על כל זיני או גופמן שהוא מינה יש לפחות מנדלבלטי ואלשיך אחד. על השמאל לפחות אפשר לסמוך שכל המינויים שלהם יהיו עקביים.

לכן אני בעד שינוי. אני רוצה ממשלה שאחרי 30 שנות אוסלו חוזרת למוסכמות היסוד של הציונות. ממשלה שנאבקת בדיקטטורה השיפוטית ולא משתחוה לה אפיים. ממשלה שמתנערת מהקונספציה ולא מתעקשת לדבוק בה. ממשלה נורמלית. ממשלת שינוי. כמו שהתחילו לעשות פה בשלוש השנים האחרונות. מעט מדי, מאוחר מדי, ועדיין - שינוי.

אם גם אתם בעד גוש השינוי של הימין, קומו וצאו להצביע. כדי שהשינוי לא ישתנה לנו מול העיניים. ●

אתם באמת מאמינים שאיונקוט יתייצב באתר בנייה בשבע בבוקר ויקים מדינה פלשתינית? אילוסטרציה

"ממשלת שמאל לא תתקוף באיראן ותמסמס את הישגי המלחמה". בחייאת, אתם אומרים את זה כאילו זה משהו רע. עוד לא הבנתם שתקום מדינה פלשתינית ולא נצטרך יותר להילחם?

לכל ישראלי בעל זכות בחירה יש ביום שלישי הקרוב שלוש אפשרויות: להצביע למפלגה מגוש הימין, להצביע למפלגה מגוש השמאל, להישאר בבית או להצביע למפלגה שלא תעבור את אחוז החסימה, שתכל'ס זה אותו הדבר. לא נשמות, להישאר בבית או לשים פתק לבן זה לא "להביע מחאה". אם אתם בוחרים לא לבחור הפוליטיקאים לא מורטים את שערותיהם ביגון ואומרים "אוי לא, האזרחים הביעו בנו אי אמון". להפך. אחוז הצבעה נמוך גורם להם להבין שעדיף להשקיע בקבוצות לחץ קטנות ומאורגנות היטב, לא במי שלא מנסים להשפיע.

אז אחרי שסיכמנו שחייבים לבחור (ורצוי מאוד במפלגה שבוודאות עוברת את אחוז החסימה, כדי לא לזרוק את הקול שלכם לפח האשפה של ההיסטוריה), השאלה היא כמובן במי בוחרים. אני למשל מתכוון לבחור בגוש השינוי. עוד לא החלטתי באיזו מפלגה אבל זה לא משנה, בסוף לכולן יש אותה אידאולוגיה שורשית: להעיף את נתניהו, אחר כך נראה כבר. לא, אני לא רל"ביסט, אני אפילו חושב שנתניהו נמצא עשר רמות מעל כל השאר, למרות הטעויות החמורות ולמרות שהוא נמצא בראשות הממשלה אפילו יותר מהזמן שלוקח לנציג של משרד התמ"ת לענות בטלפון, הישג מרשים בפני עצמו. אבל את נתניהו חייבים להחליף. תגידו אתם, אילו הייתה לכם מכונית משנת '96 שמוגזגת בסיבובים וקצת מקרטעת בעליות, לא הייתם מחליפים אותה בקורקינט חדש עם גלגלים מרובעים וכידון שמושך חזק שמאלה?

אז אני בעד גוש השינוי. קודם כול כי שינוי היא מילה שעושה נעים על הלשון. כולנו רוצים שינוי, לשם שינוי. הנה, עוד לא עברו שלושה שבועות מאז שנגמרו החגים וכבר אנחנו מרגישים שחייבים לשבור שגרה, מוכרחים חופשה, איזה יום שבתון נחמד באמצע השבוע. שנית, כל מיני מצביעי שמאל מאיימים שאם הימין ינצח הם יעזבו את הארץ, ותסכימו איתי שחשוב לשמור על הדמוגרפיה ועל המדינה, אתם הרי זוכרים מה הם עשו לה בפעם האחרונה שהם הפסידו. מצביעי הימין בכל מקרה יישארו פה, הן מכיוון שהם יותר שורשיים והן בגלל שאם השמאל ינצח הוא יוציא לימין צווי איסור יציאה מהארץ.

הסיבה השלישית היא שלא כיף להיות ביביסט. הרבה יותר נחמד לגלגל עיניים ולומר ש"אני אומנם ימני אבל הפעם הצבעתי שמאל, למען האחדות". אולי בזכות זה אפילו יקלו קצת בעונשי, ביום שבו גוש השמאל ינצח ויראה לכולנו מהי באמת דמוקרטיה.

מה יקרה בפרק הבא

לפני שאתם סוקלים אותי, אני מצהיר בפה מלא שאני יודע - יש המון סיבות למה לא להצביע לגוש השמאל. בואו נפרק אותן אחת אחת:

"השמאל יישב עם הערבים, אין לו ממשלה בלעדיהם". קודם כול גם לימין לא הולכת להיות ממשלה, כי מזג האוויר מתקרר וכל מיני פתיתי שלג ייחודיים הולכים לשרוף המון קולות כדי להתחמם. חוץ מזה שבניגוד לימין השמאל בכלל לא צריך ממשלה, יש לו דיפ סטייט. כל מה שהשמאל צריך זה רוב חד פעמי כדי למנות יושב ראש כנסת חדש, לחוקק בהליך בזק את חוק הנאשם ולמנוע מנתניהו להתמודד בשם זכות היסוד הדמוקרטית לבחור ולהיבחר. תוך כדי כך הם יקבעו גם שאי אפשר להפיל ממשלת שמאל אם שליש מהכנסת תומך בה (תצחקו, אבל זה בדיוק מה שממשלת בנט-לפיד התחילה לקדם בשלהי כהונתה), ימנו המון שופטים עליונים כלבבם ויועצת משפטית חדשה (גלי מסיימת את כהונתה בעוד קצת יותר משנה), ועל הדרך יטילו פיקוח על הרשתות החברתיות ויחסמו את מי שמנצל את חופש הביטוי לרעה, למשל כדי להתבטא. לא מאמינים? בבריטניה מפלגת הלייבור מיישמת בהצלחה את

HAZORFIM

SINCE 1952

PRE SALE

חדש!

חנוכיית באזל | גובה 43 ס"מ

₪ 599

לשבוע בלבד! ~~₪ 1,200~~

עד 30%

על כל החנוכיות

י"ד-כ"א בחשוון, 25.10-1.11 | המלאי מוגבל! הזמינו היום וקבלו עד י' בכסלו
ירושלים | בני ברק | כפר דניאל | תל אביב | נתב"ג (ללא מע"מ) 074-780-9175 // HAZORFIM.CO.IL

בתוקף עד כ"א בחשוון, 1.11, או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם.

"אני מרגיש שעברתי את המסע הזה גם כשליחות. רבים הודו לי על שחשפתי את הרדיפה של השב"כ נגד המתיושבים". ניצב משנה בדימוס אבישי מועלם

תחנת שער אפרים

תחנת ליבי

המטרה: מועצת

מבחינת השב"כ, כל האמצעים היו כשרים להעביר את ניצב משנה אבישי מועלם מתפקידו כמפקד ימ"ר ש"י: מעצר קשה ומשפיל, תפירת תיק, השגת ראיות בדרך לא חוקית ודריסת עבודתו המקצועית. בריאיון מיוחד הוא מתאר כיצד סירב להיות מריונטה של ראש המחלקה היהודית בשב"כ ולהשתתף בעלילות נגד מתיישבים, מדבר על המחיר האישי הכבד וגם על ההתקרבות לאמונה

הדס צורי // צילום: שלומי יוסף

לאחר שהחקירה נגד מועלם לא העלתה דבר, המציא מסמך סודי שמאשים אותו ב"החדרת כהניזם למשטרה". ראש השב"כ לשעבר, רונן בר

ניצב משנה בדימוס אבישי מועלם איננו אדם בעל חזות דתית, אבל בסלון ביתו תלויה תמונה ענקית ומיוחדת של הרבי מלובביץ'. הוא מעיד כי מאז הרדיפה שחוזה מהמערכת, שלה הקדיש את רוב שנותיו וכוחותיו, התחזק בשמירת המצוות ובאמונה. גם ציונה אשתו והבת נוי, שתיהן עורכות דין שנלחמו כדי להוכיח את חפותו, החלו לשמור שבת לאחר הפרשה.

התמיכה שקיבל מועלם מרבנים מכל הקשת הדתית - הרב שמואל אליהו, הרב קוק, הרב יגאל כהן ועוד רבים - חזקה אותו מאוד. שני הוריו נפטרו בזה אחר זה זמן קצר לאחר שנעצר, ומאז הוא שומר שבת, מקפיד ללכת לבית הכנסת ולהניח תפילין. "הדברים האלה נתנו לנו עוגן רוחני אדיר וכוח אמונה עצום לעבור את כל הסערות", הוא מעיד.

לפני כשבועיים פרש אבישי מועלם מהמשטרה והתחיל בתפקידו החדש כמנכ"ל עיריית טבריה, עיר הולדתו. "זו עבודה מרתקת ויש לי הרבה תוכניות לפיתוח העיר", הוא אומר בעניינים בורקות. "כשקיבלתי את המינוי עליתי לקבר של אבי ואמרתיו לו שחבל שהוא לא זכה לראות אותי מתמנה למנכ"ל עיריית טבריה. זה היה ממלא אותו בגאווה". בריאיון שנתן לאילה חסון לאחר מעצרו, סיפר מועלם כי אימו נפטרה שלושה שבועות לאחר שראתה את בנה מובל באזיקים לעיני כול כאחרון הפושעים, וציין

"אחרי הטבח, גורמים בישראל העבירו לאמריקאים דיווחים שקריים על כך שמתנחלים הרגו שבעה פלשתינים. חקרת את התיקים האלה, היו לי ראיות פורנזיות ואני יודע שאף מתנחל לא ירה בהם. עבדתי בשיתוף פעולה עם מצ"ח וידעתי שכל המקרים הללו היו ירי של חיילים שהיו בסכנת חיים ממשיה. כתוצאה מסיפורי הכוזב הללו, ממשיך בידן עצר את משלוחי החימוש למדינת ישראל והטיל סנקציות על מתיישבים"

ופעיל התיישבות מוכר, שלכאורה הסתיר את הנשק.

"ביום ראשון הגעתי לפגישה משולשת עם דני ויטמן, פרקליט מחוז ירושלים, ואריק מהשב"כ", משחזר מועלם. "אריק בא עם קלסר גדול ואמר לדני: 'יש פה חומר מודיעיני, אבל אני לא רוצה שאבישי ידע'."

למה?

"גם אני לא הבנתי. אמרתי לו: 'אני מנהל את החקירה, לא תראו לי את הראיות?'. אמרתי לדני לבצע את החקירה בעצמו ולאריק לבצע את המעצרים ויצאתי. זה היה הפיצוץ הראשון ביני ובין אריק. יש לי הקלטות שבהן דני ויטמן מודה שהשב"כ מעלים ממני ראיות ושאלו לו מה לעשות בנידון. גם מפקד המחוז עוזי לוי אמר לי בקשר לחטיבה היהודית: תיזהר מהם כי הם שקרנים ותתעד את כל השיחות איתם!"

ואז הגיע 7 באוקטובר. "בבוקר הטבח ראיתי בטלוויזיה את שיירות הטויות והבנתי מיד. התלבשתי וטסתי להקפיץ את כל היחידה. קיבלתי פרוצטות מודיעיניות מהשב"כ שהתעסקו בדבר אחד: היהודים באו"ש מתחמשים!"

מאוחר יותר פורסמו הקלטות מהטלפון שלו אצל אילה חסון, ובהן נשמע בבירור ראש המחלקה היהודית אומר למועלם כמה ימים בלבד לאחר הטבח ש"ש בעיה, היהודים מתחמשים". מועלם נשמע שואל: "מה הבעיה בזה? עברנו טבח",

והתקווה שהוא הולך לחזור לימ"ד. לא רציתי לקחת לו את זה". אגסי נפטר לאחר שנה וחצי, ורק אז התמנה מועלם לראש ימ"ד ש"י.

"מיד כשנכנסתי לתפקידי גיליתי שהחטיבה היהודית בשב"כ מנהלת בפועל את הימ"ד. התחלתי לקבל תלונות מהיועצת המשפטית לממשלה מיארה ומהיועמ"שית של המחוז על כך שיש המון תביעות ממתיישבים נגד השוטרים שלי על כניסות לא חוקיות לבתים ומעצרים לא חוקיים, והחלטתי לעצור את הבלגן. הודעתי לכולם שאין יותר התנהלות ישירה של השב"כ מול השוטרים ברמה הנמוכה של הימ"ד. השב"כ יעביר את המודיעין לדסק שלי, שינתח אותו, יציף למפקדים, ומפה נצא לפעילות אופרטיבית."

השב"כ קיבל את זה?

"כן, עד אוגוסט 2023, שבו נכנס לתפקידו ראש חטיבה יהודית חדש המכונה אריק". באותו חודש התרחש האירוע בכפר בורקא, שבמהלכו נורה למוות פלשתיני והמתיישב יחיאל אינדור נפצע קשה בראשו. "ביום שיש בערב התקשרו אליי ואמרו שיש בלגן בכפר בורקא. טסתי לשם והגעתי לזירה מורכבת שהיה בה פלשתיני הרוג ויהודי פצוע קשה. אספנו 22 תרמילים של 9 מ"מ וקיבלתי מידע מודיעיני משטרתי לגבי מי ביצע את הירי ומי העלים את הנשק". ימ"ד ש"י עצר את אלישע ירד, בזמנו דוברת של חברת הכנסת לימור סון הר-מלך

כי הוא סבור שהצער שנגרם לה כתוצאה מכך הוא שהביא לפטירתה. על קברה הבטיח שכל מי שהיה שותף לפרשה ישלם מחיר כבד.

"המחלקה היהודית מנהלת את ימ"ד ש"י"

אבישי מועלם התגייס למשטרת ישראל בשנת 1989. רוב שנות שירותו היו בתחום המודיעין והבילוש. בין היתר היה קצין המודיעין של תחנות עפולה וטבריה, ראש מפלג מבצעים בימ"ד צפון, סגן ראש ימ"ד צפון וראש ענף המודיעין של מחוז ש"י. לימים החליט לפרוש מהמשטרה, אבל אז פנה אליו עוזי לוי, מפקד המחוז, וביקש שייקח את התפקיד של ראש מפלג פשיעה לאומנית בימ"ד ש"י. מועלם נכנס לתפקיד בשנת 2022: "ביום הראשון שלי בתפקיד, מפקד היחידה עזרא אגסי התבשר שהוא חולה בסרטן הבלבל ושנשארו לו כמה חודשים לחיות. לא עבדנו יחד יותר משעה והוא כבר הודיע לכולם: אני יוצא לטיפולים, אבישי מחליף אותי". מועלם ניהל בפועל את ימ"ד ש"י מ-2022, אבל במשך כשנה וחצי מיאן לקבל את המינוי הרשמי.

מדוע סירבת?

"בכל המפגשים שלי עם עזרא בין הטיפולים ראיתי שמה שהחזיק אותו בחיים היה הציפייה

ואריק עונה לו: "יש אמל"ח ביצהר". כשמועלם שאל באיזה אמל"ח מדובר, ענה לו אריק ש"ש שם מספר כדורים של אקדח 9 מ"מ". "אני זוכר שאמרתי לשב"כ: תגידו, אתם שפויים? כל הגברים ירדו להילחם בדרום, הנשים והילדים נשארו לבד, ומה שמעניין אתכם זה לעצור יהודים שקנו נשק להגנה עצמית?"

העימות בין השניים לא נעצר שם: "שבועיים לאחר פרוץ המלחמה, כשכל המדינה עדיין בחרדה, הגיע בדואי מרהט לבנימין ועלה לכיוון אחת הגבעות. החיילים עצרו אותו, הורידו אותו מהגבעה ואמרו לו שייסע הביתה. לאחר מכן הגיעו אליו כמה רכבים של מתיישבים צעירים". לקראת ערב מועלם קיבל דיווח מהשב"כ על כך שמתבצע ליג'ן בערבי. "בדקתי והתברר שלא היה שום ליג'ן, ושהבדואי הגיע עם 70 אלף שקלים וטען שבא לקנות כבש. היה לי ברור שמדובר בעסקה פלילית או רכישת אמל"ח".

מפקד המחוז הודיע לו שהתיק יישאר לחקירה בתחנת בנימין, אבל למחרת בבוקר חזר בו ואמר למועלם שהתיק מועבר ליאחב"ל. "לא הבנתי מה הקשר ליאחב"ל, והתקשרתי לחברי מני בנימין, שהיה אז ראש יאחב"ל והיום הוא מפקד להב 433. מני אמר לי: כן, העבירו אליי את התיק, אמרו שאתה לא רוצה לטפל בו ושאתה לא מעוניין לטפל בפשיעה לאומנית". מועלם אמר לבנימין כי לא היו דברים מעולם. "לימים התברר לי שבאותו לילה התקיים דיון בצמרת המשטרה בנוכחות המפכ"ל, ראש אגף החקירות והמודיעין, ראש חטיבת המודיעין ומפקד המחוז, ושם ביקשו להדיח אותי בטענה שאני לא מטפל בפשיעה לאומנית".

וזה היה נכון?

"ממש לא. מרגע כניסתי לתפקיד הורדתי את מקרי הפשיעה הלאומנית ב-53 אחוזים, הגדלתי את מספר כתבי האישום שהוגשו, העליתי את איכות המעצרים וטיפלתי נקודתית, בלי לדרוף אחרי ילדים על הגבעות". הוא גם לא ידע שרונן בר והאלוף פוקס פנו למפכ"ל דאז קובי שבתאי וביקשו ממנו

מעמיקים בבחירה החשובה באמת

מחיר
מיוחד

הרב אייל ורד

ימים לבנים ארוכים

זוגיות יהודית לאור תורת החסידות

אור חדש על יסודות הזוגיות היוצרים בית יהודי שמח ועמוק

korenpub.co.il

יש כפל הנחות אין כפל קופונים | טל"ח | עד גמר המלאי
החברה רשאית לשנות או לבטל את המבצע בכל עת

שלא למנות את מועלם לראש ימ"ר ש"י בטענה שהוא מקשה על השב"כ. "קובי הסכים ואמר שייתן לי דרגה במקום אחר", הוא משחזר. "הוא פנה לשר בן גביר, שלא הכרתי, ואמר לו שהוא רוצה לתת לי תפקיד אחר. בן גביר הסכים אבל שאל מה הסיבה, וכששמע שרונן בר עומד מאחורי הבקשה הוא הכריז מיד ש'איין סבב במשטרת ישראל אם אבישי לא ראש הימ"ר!'"

"אמרתי לאשתי: השב"כ הולך לסכל אותי"

לאחר הטבח, מועלם התחיל לפגוש ביתר שאת את העלילות על אלימות מתנחלים, אך סירב לשתף פעולה עם מה שהוא גילה כשקרים. "אחרי הטבח, גורמים בישראל העבירו לאמריקאים דיווחים שקריים על כך שמתנחלים הרגו שבעה פלשתינים. חקרתי את התיקים האלה, היו לי ראיות פורנויות ואני יודע שאף מתנחל לא ירה בהם. עבדתי בשיתוף פעולה עם מצ"ח וידעתי שכל המקרים הללו היו ירי של חיילים שהיו בסכנת חיים ממשית. כתוצאה מסיפורי הכוזב הללו, ממשיך בידן עצר את משלוחי החימוש למדינת ישראל והטיל סנקציות על כמה מתיישבים".

היועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב-מיארה זימנה אותו וביקשה ממנו לבנות תיקים נגד המתנחלים שעליהם הוטלו הסנקציות. "הייתי צריך לייצר תמונה של אותם מתיישבים, כי רובם המוחלט היו דמויות לא מוכרות שאני לא יודע איך הגיעו אליהם. ברור לי שיש פה הדלפה מכוונת מאיזשהו גוף רדיקלי שמחובר לפלשתינים או ל-BDS ומעביר לאמריקאים נתונים שגויים. בדקתי את כל התיקים ואפילו פגשתי את האנשים, וגיליתי שרק אחד מהם הוא אדם שאפשר לומר עליו שהוא מייצר פרובוקציות נגד פלשתינים. כל השאר הם מלח הארץ שאין נגדם דבר, פשוט העלילו עליהם". באפריל 2024 הוזמן מועלם לדין ביטחוני בלשכת ראש הממשלה נתניהו, בנוכחות ראש המל"ל, אלוף פיקוד המרכז יהודה פוקס, ראשי השב"כ גורמים בכירים. "הדין עסק גם בפשיעה לאומנית. האלוף פוקס פתח ואמר לראש הממשלה: 'המצב לא טוב, היהודים הרגו

שבעה פלשתינים וזה מוציא אותנו לא טוב בעיני האמריקאים". לידי ישב המזכיר הצבאי האלוף רומן גופמן ולחץ לי על הרגל כדי שאדבר. בשלב מסוים קמתי בכעס ואמרתי לנתניהו שחקרתי את כל המקרים והוכחתי שמי שירה אלה לא מתנחלים אלא חיילי צה"ל שהיו בסכנת חיים. האלוף פוקס עשה תנועת יד מזלזלת ואמר לי 'אתה והחקירות שלך'. כשעזמתי עליו הוא אמר 'טוב, אז אלה היו חיילים מתנחלים'. שאלתי אותו: איך אתה אומר את זה? אני מכיר את החיילים

הולך לסכל אותי". למה בן גביר רצה למנות אותך? "השר התווה מדיניות דרך המפכ"ל והורה לטפל בבלגן שיש באיו"ש בנוגע לבקבוקי תבערה, מטעני חבלה וזריקות אבנים על ציר 60. השב"כ לא יכול לטפל בזה כי הוא התמקד בסיכול תשתיות טרור ואני התחלתי לטפל בזה. עשינו עבודה מדהימה והורדנו את הטרור הפלשתיני באחוזים גדולים. מבחינתי זה ברור, אני משטרת ישראל ותפקידי לשמור על ישראלים, ערבים ויהודים, שנוסעים בציר 60. הפלשתינים פחות

אריק התקשר אליי והיה חסר ביטחון ומדוכא. אין לי ספק שהוא חטף צרחות מרונן בר". מדוע?

"קודם כול, כי לא היה לו מודיעין מקדים", הוא אומר, ומסביר שעל כל האירועים שבהם מעורבים נערי גבעות באיו"ש, אין לשב"כ מודיעין מקדים. "השב"כ חלש מאוד מבחינת יומינט (מקורות אנושיים, ה"צ) ביו"ש, בתחום הזה המשטרה חזקה הרבה יותר".

סיבה נוספת שהוא מציין לנמיכות הרוח של אריק היא המדיניות שהתווה רונן בר: "מאז הטבח

"בזמנו בנינו תוכניות שיקום עם משרדי הממשלה כדי לשלב את נערי הגבעות בצה"ל ולהחזיר אותם למסלול נורמטיבי, אבל השב"כ תמיד בלם את זה והשתמש נגדם בכלים דרקוניים, כולל האזנות סתר למשפחות ולנערות צעירות ללא פיקוח. אני מאוד רוצה להיפגש עם דוד זיני ולהציע לו לסגור את החטיבה היהודית בשב"כ, להעביר את כל הטיפול בהפרות הסדר למשטרת ישראל ולמג"ב"

רונן בר רצה להסיט את תשומת הלב הציבורית מהכישלון בעזה לאיו"ש. אריק היה מאוכזב מאוד מכך שלא עצרנו אף אחד בג'ת, והציג את זה כאילו לא רציני לבוא לעזור באירוע ובמעצרים. אמרתי לו שגם אם הייתי מגיע בזמן לא הייתי מכניס את הכוח שלי, שלבש אזורי וחמוש בנשקים ארוכים, לכפר חשון שנמצאים בו חיילים וכוחות מג"ב, כי עלולים להיות לי שם דו"צים בין כוחותינו.

"בנוסף לכך אמרתי לו שהתפקיד שלי הוא לא להתעסק בהפס"דים (הפרות סדר, ה"צ), זה התפקיד של צה"ל. שאלתי אותו: 'למה צה"ל ומג"ב לא עצרו את המתפרעים, למה אתה מחכה שאני אבוא לעזור אותם?' אני לא יס"מ". אריק אמר לי שיכולתי לעשות מחסום בכניסה ליצהר ולעצור את החוליה. שאלתי אותו: על מה אני אעצור אותם? והוא ענה לי 'היית מריח אם יש להם דלק'. כמובן שאין לי סמכות לעצור על סמך הדבר הזה". כשבוע אחרי האירוע הזה הוגשה נגד מועלם תלונה במח"ש ונפתחה נגדו חקירה סמויה בתואנה שאינו מטפל בפשיעה לאומנית. "תיק של פשיעה לאומנית, גם אם הוא עוסק בגרפיטי, עובר המון מסננות", הוא מסביר. "הוא מתחיל אצל רב פקד וסגן ניצב בימ"ר, מגיע אליי ואני עולה איתו למפקד המחוז, שעולה איתו לראש אח"מ. פעם בחודש כל התיקים הללו עוברים לאלון אלטמן, המשנה לפרקליט המדינה, ופעם בחודש וחצי אני מגיע להציג את התיקים לעמית איסמן פרקליט המדינה. שם נמצאים גם גיל לימון, שרון אפק, הפצ"רית, מצ"ח, וסוללה של עורכי דין מהפרקליטות. אז איך אני יכול לחבל בתיקים כאלה? גם אם אני רוצה, אני לא יכול".

גם בדיונים הללו מועלם היה מתעמת הרבה עם השב"כ. "לא יכולתי לשמוע את השקרים ואת חוסר המקצועיות שלהם", הוא אומר. "הם היו מייצרים מודיעין שלא קיים. באחד הדיונים איסמן אמר לי ולאריק: 'איזה יופי, כבר 40 דקות אתם לא רבים'. אמרתי לו: 'כל עוד אריק לא משקר, אין לי מה לריב איתו'. אריק התעצבן ואמר לאיסמן שאני לא רוצה לעשות חיפוש אמל"ח בישיבה ביצהר. פניתי לאריק ואמרתי לו: 'תגיד לאיסמן מה הפרפרזה (תמצית מודיעינית, ה"צ) אומרת'. אריק אמר שאין לו את הפרפרזה, אז הבאתי אותה והקראתי

מעניינים אותי. בן גביר אהב את הגישה הזאת".

העיונות בין מועלם ובין המחלקה היהודית הגיע לשיאו בהתפרעויות בכפר ג'ת: "באותו ערב עשינו מארבים על שלוש משטבות של נערי גבעות שהשב"כ סימן וביקש שנעקוב אחריהם, ואכן עקבנו אחריהם עם כל היכולות והאמצעים שלנו". לפתע קיבל מועלם דיווח שבכפר ג'ת יש התפרעויות של מתנחלים. "בן, הסגן של אריק, התקשר אליי ואמר שהנערים שאחריהם עקבנו נמצאים בג'ת ושכנראה הגיעו לשם ברכבים אחרים. קיבלנו את הכוח ויצאנו לשם, אבל כשהגענו לשם, כ-45 דקות לאחר תחילת האירוע, התברר שיש הרג פלשתיני וכמה פצועים פלשתינים שכולם כבר פוגו לבתי החולים. מכיוון שהפלשתינים לא משתפים פעולה עם החקירות שלנו, לא יכולתי לקבל את הגופה כדי לקחת אותה לנתיחה ולא הייתה לי דרך לבצע בדיקה פורנוית.

צילום: חיים מילברג פלאש 90

"השב"כ רצה להסיט את תשומת הלב הציבורית מהכישלון בעזה לנערים ביהודה ושומרון". אילוסטרציה

אותה בפניהם. היה כתוב שם שבישיבה ביצהר בחדר התפילה יש ארון ובו כמה כדורים של אקדח תשע מילימטר. הסתכלתי על איסמן ואמרתי לו: 'תגיד לי בכנות: אם היה לי מידע מודיעיני שבאום אל-פחם במסגד היו כמה כדורי תשעה מילימטר, היית מאשר לי לעשות חיפוש בתוך בית תפילה?' הוא שתק, הסתכל על אריק ובשפת גוף סימן לו שאני צודק."

"החוקרת אמרה: תפרו לו תיק"

כאמור, התלונה נגד מועלם הוגשה בתאונה שהוא מסרב לטפל בפשיעה לאומנית בהוראת השר בן גביר, שבתמורה יקדם אותו. "החקירה לא העלתה כלום והם החליטו להתקין אצלי עמדות האזנה. לשם כך צריכים להתחם שופט מחוזי על צו האזנות סתר וצו חדירה לקצין משטרה בדרגת ניצב משנה. האישור ניתן במקרים כאלה רק אם יש חומר שמעיד שפגעי בביתחון המדינה. רונן בר הבין את זה וגם היענמ"שית הבינה את זה, ולכן רונן בר כתב מסמך סודי ובו כתב שהכניזם חדר למשטרת ישראל דרך אבישי מועלם."

וזה הספיק?

"אם ראש השב"כ חתום על מסמך כזה, נגמר האירוע", הוא נאנח.

בוקר אחד, לפני כשנתיים, יצא מועלם מביתו בדרך לטקס קבלת דרגה, כשלפתע קפצו עליו שישה אנשי מח"ש ועצרו אותו. "בהתחלה הייתי בטוח שמדובר באירוע טרור, כמעט יריתי בהם", הוא אומר. "הם עשו חיפוש לא חוקי בבית בלי להציג צו, תפסו טלפונים ודיסק און קי ללא צו תפיסה".

כשהם התעקשו לקחת גם את הרכב, הוא הבין שהתקינו לו האזנות סתר. "אמרתי להם שאני יודע שהם שמו לי האזנות סתר וציוד וידאו באוטו, והצעתי להם לפרק אותן במקומם. הם נכנסו ללחץ והתחילו להחליף צבעים. הבנתי מיד שאני עצור על פגיעה בביתחון המדינה, וכל הדרך אמרתי להם: 'תביאו את עמית איסמן לפה! שיהיה גבר ויסביר לי איך הוא חתם על החקירה הזאת'. אני מכיר את איסמן 22 שנה. שבועיים לפני המעצר הוא אמר לשב"כ בדיון ש'על אבישי אפשר להגיד שני דברים: הוא מקצוען והוא הבן אדם הכי ערכי שאני מכיר'. איך פתאום נהיית עברייני?"

החוקרים אמרו לו שהוא עצור על שוחד. "שאלתי אותם 'שוחד למי?' הם אמרו לי: 'נגיד לך בחקירה'. בהארכת המעצר אמרתי לשופט: 'הם הטעו אתכם, פתחו בחקירה על פגיעה בביתחון המדינה ואתה עוצר אותי על שוחד!' השופט שאל את הפרקליטה של מח"ש: 'מה עם הסעיף של פגיעה בביתחון המדינה?' והיא ענתה לו: 'אפשר להוריד את הסעיף הזה, הוא לא רלוונטי'. מדובר בהשגת ראיות באופן לא חוקי!" הוא כועס, "השב"כ עשה מה שהוא רוצה גם בעניין הזה".

כדי לסבר את האוזן בנוגע לחוסר האמינות של המחלקה היהודית בשב"כ, הוא מספר כי הם היו נותנים לשר הביטחון גלנט לחתום על צווים מינהליים על סמך מודיעין שקרי. "זו קומבינה של הפרקליטות עם השב"כ, הם ממציאים מודיעין על אנשים ועוצרים אותם על כלום ושום דבר". הוא נזכר בשיחה שבה בן, הסגן של אריק, אמר לו שצריך לעצור מישהו במעצר מינהלי, אבל לשם כך צריך אירוע בעזה. "לא הבנתי מה הקשר, והוא הסביר לי שגלנט לא יחתום על צו מינהלי כשהכול שקט, כי הוא יחטוף ביקורת מימין. רק אם יהיה אירוע קשה בעזה ותשומות הלב הציבורית לא תהיה ביו"ש, השר גלנט יוכל לחתום על מעצרים

צילום: חיים גולדברג פלאש 90

"חיפשו כל דרך לשבור ולדכא אותי כדי שאשבר ואספק הודאה שקרית". מועלם בבית המשפט

מינהליים."

החוקרים ניסו לברר האם מועלם העביר מידע לשר בן גביר או קיבל ממנו הוראות שלא לטפל בפשיעה לאומנית, והוא דרש ללכת לפוליגרף: "תשאלו אותי שאלה אחת: האם העברתי מידע לבן גביר או קיבלתי שוחד? אם אצא דובר שקר אני הולך הביתה בלי פנסיה, אבל אם אצא דובר אמת,

החקירה הייתה של מח"ש או של שב"כ?"

"החוקרים היו חוקרי מח"ש, אבל זו חקירת שב"כ. כל החקירה הם אמרו לי ש'השב"כ אומר שלא רצית לבוא לכפר ג'ית, לא עצרת את מי שאמרנו לך' וכו'. הם אפילו שאלו אותי מדוע לא ענית לשב"כ בטלפון ומדוע אני נשמע מקלל את השב"כ בשיחות הטלפון שהאזינו להן. שאלתי

"אריק התעצבן ואמר לאייסמן שאני לא רוצה לעשות חיכוש אמל"ח בישיבה ביצהר. בפרפרזה של השב"כ היה כתוב שבישיבה ביצהר יש ארון ובו כמה כדורים של אקדח תשעה מילימטר. הסתכלתי על אייסמן ואמרתי לו: 'תגיד לי בכנות: אם היה לי מידע מודיעיני שבמסגד באום אל פאחם היו כמה כדורי תשעה מילימטר, היית מאשר לי לעשות חיכוש בתוך בית תפילה?' הוא שתק, הסתכל על אריק ובשפת גוף סימן לו שאני צודק"

לאחר חופשה כפויה של כשבועה חודשים החזיר המפכ"ל לוי את מועלם לשיירות, תחילה באגף תכנון ולוגיסטיקה, ואחר כך מונה לראש מערך מודיעין כלל-ארצי בנושא פשיעה בחברה הערבית. "על אף העשייה, הרגשתי שמיציתי את הפרק הזה בחיי, ואז הגיעה ההצעה מראש עיריית טבריה. קיבלתי החלטה מיידית לפרוש מהמשטרה, ואפילו ויתרתי מרצון על חמישה חודשי פרישה בשווי כספי רב. בחרתי ללכת לעיר הולדתי טבריה מתוך תחושת שליחות עמוקה לתושבי העיר".

את התקופה הקשה שעבר הוא רואה גם כחוויה מצמיחה: "כל הטראומה של המעצר והניסיונות לשבור אותי רק חיזקו אצלי את האמונה באלוקים. אני מרגיש שעברתי את המסע הזה גם כשליחות. רבים הודו לי על שחשפתי את הרדיפה של השב"כ נגד המתיישבים. חשפתי עובדות כדי לגלות את העוולות, ויצאתי מכל הסערה הזאת בראש זקוף, בידיים נקיות ובאמונה שלמה, לדרך חדשה".

בשב"כ העדיפו לא להתייחס לטענות המועלות בכתבה.

בתגובה לטענה כי הפרקליטות שיתפה פעולה עם השב"כ בסיכול מועלם מתפקידו בימ"ר ש"י, נמסר מדוברות משרד המשפטים: "מדובר בטענה שקרית". ●

אותם: ממתי הדברים הללו נחשבים עבירה?" לאחר כעשרה ימים הוא שוחרר למעצר בית. "המשכתי להילחם בבית המשפט כדי לקבל את הטלפון שלי בחזרה, כי היו שם שיחות שמזכות אותי. כשהטלפון הוחזר אחרי ארבעה חודשים שמחתי לגלות שכל החומרים המזכים נמצאים בו".

הטראומה חיזקה את האמונה באלוקים

כשמועלם ישב שבועה על אימו ז"ל, המפכ"ל דני לוי הגיע לנחם אותו. "המפכ"ל סיפר לי שביום השני של המעצר הוא ראה אותי בטלוויזיה באזיקי ידיים ורגליים ומיד התקשר לקרן בר מנחם, ראש מח"ש דאז, ואמר לה: 'מה, הוא ראש ארגון פשע? תורידו לו את האזיקים!'. המפכ"ל המשיך וסיפר למועלם כי בדיוק אז התקשר אליו לפתע רונן בר, שהצהיר באוזניו: "אנחנו לא קשורים למעצר של אבישי". "בהתחלה לא הבנתי למה הוא מזכיר אותך בכלל", אמר המפכ"ל למועלם, "מה רונן בר קשור אליך? הוא ראש השב"כ! ואז הבנתי שעל ראש הגנב בוער הכובע ושהם תפרו לך תיק".

כרגע התיק נגד מועלם עדיין פתוח. "הגשתי תלונה במח"ש נגד המשנה לפרקליט המדינה אלוך אלטמן, שידע שהשב"כ זייף פרפרוזות ולא עשה

"ככל שנודעו לי יותר פרטים
אמרתי לעצמי: עדיין לא הבנו
בכלל מה קרה". רומן קפלון

סרט הזוועות של דובר צה"ל הוא רק גרסה מרוכנת

כבר שלוש שנים מתעד רומן קפלון, איש אסטרטגיה ופרסום שעלה לישראל מרוסיה לפני עשור, את סיפורי הזוועות מהטבח בעוטף, ונחשף לחומרים הקשים ביותר במטרה לנצח בחזית ההסברה העולמית. הסרטים בפרויקט OTEF מעוררים הד בין־לאומי, וחושפים הן את אכזריותו של האויב והן את גבורתם של הישראלים ברגע האמת

לאוניד ברץ // צילום: לירון מולדובן

זואי אלברט־כץ. השניים מתעדים בסרטים דוקומנטריים את עדויותיהם של ניצולי שמחת תורה, של לוחמים, של אנשי כוחות ההצלה ושל משפחות שכולות, ומעלים אותן לרשת כארכיון פתוח לדורות הבאים. הסרטים בערוץ היוטיוב של OTEF זמינים ברוסית ובאנגלית, עם כתוביות לעברית.

"הרגשתי כאן בבית מהיום הראשון"

קפלון הגיע לישראל בשנת 2017 מסנט פטרבורג. הוא היה אז כבן 38, עם אישה ופעוט בן שנתיים, לבדם בארץ חדשה. מאחוריו היו לימודים בקיימברידג' ובאוניברסיטת לונדון, השכלה מקצועית בפרסום ותואר במינהל עסקים, ואחריהם שנים של עבודה עם מותגים, אסטרטגיות ומספרים. "אני איש של הרשת, אני חי בתוך המטריקס הזה", הוא מעיד על עצמו. לעלייה התכוון ברצינות רבה. "כשעליתי לפה הייתי כבר אחרי 50 או 60 פגישות הכנה. הכרתי את כל הארץ".

היא באה אל הכותל ובכתה", מספר רומן קפלון. "שאלה את אלוקים: בשביל מה השארת אותי בחיים, איפה החתן שלי? בכתה והלכה. אחר כך פגשה בירושלים חסיד שבכה גם הוא: איפה אשתי?". זה סיפורה של דאשה, ניצולת פסטיבל נובה, חילונית גמורה שעסקה בקעקועים. היום היא נשואה לחסיד ההוא וגרה בנחלאות. רומן קפלון, האיש שמביא את סיפורו, מגדיר את עצמו אתאיסט שאוהב את השבת אהבת נפש, וזו רק דוגמה אחת לדמותו המורכבת והצבעונית של מי שמוביל את פרויקט התיעוד הייחודי OTEF מזה שלוש שנים.

קשה היה לתפוס את קפלון לשיחה. בעת קיום הריאיון, ערב יום השנה השלישי לטבח, הוא מצלם, עורך, משדר ומתראיין כמעט בלי הפוגה, והיומן שלו מלא. לבסוף נמצאה שעת ערב פנויה אחת. הוא יושב בדירתו שבנתניה, בחדר שהוסב לאולפן, ומדבר בשטף של אדם שיש לו הרבה יותר סיפורים משעות "כמה זמן יש לנו? תגיד לי מיד", הוא פותח, "זו תהיה שיחה ארוכה מאוד". OTEF, כשמו של עוטף עזה, הוא מיזם התנדבותי שמובילים קפלון ושותפתו

"מכל העולם מגיעות מאות ואלפי תגובות של אנשים שפקחנו את עיניהם, והם אומרים תודה". זואי אלברט-כץ בראיון עם אם שכולה

ביוני 2024 שנים עשר ילדים ובני נוער מרקטה של חיזבאללה. "חשבתי שנצלם קצת את המגרש, והוא אומר: לא, ההורים של הילדים שנרצחו מחכים לך כדי לדבר. אני לא יכול לתאר לך את ההלם. לא הייתי מוכן לזה בכלל. איך מדברים עם הורים כאלה, ועל מה? הגענו, ראיתי המון אנשים, והוא אומר: לך הם מחכים. אמרתי לו: אני לא יוצא מהמכונית. בסוף התעשתי ואמרתי לעצמי: את זה אני יודע לעשות, והקלטנו שני הורים".

כך נוצר הסרט '12 הטרגדיות של רמת הגולן', וכך נולדה עבודתם המשותפת. מאז הם שניים, והם הכול - אין צלמים, אין עורכים, אין מפיקים. כמעט 40 סרטים עלו עד כה לאוויר, סרט בכל שלושה שבועות, לצד עבודה לפרנסתם שאיש מהם לא עזב. "אין לי יום מנוחה ואין לי סוף שבוע", אומר קפלון, "OTEF זה 24 שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע".

"אנחנו ממחרים לצלם, כי מקומות הטרגדיה הולכים ומיטשטשים", הוא מסביר. "בקיבוצים שצילמנו בהם כבר הרסו הרבה. יש אנשים שאינם מאריכים ימים. על השואה מצלמים עד עצם היום הזה, אבל בזמן השואה לא הייתה אפשרות כזאת. אנחנו נמצאים כאן, במקום ובזמן הזה. יש לנו מצלמות, יש לנו ידע, וצריך להראות עם מי אנחנו נלחמים ומה עברה המדינה שלנו. חדשות רואים ושוכחים. אל הסרטים חוזרים, ויצפו בהם גם בעוד עשר ועשרים שנה".

הסרטים זוכים לתגובות מצופים רבים בעולם. "בסרטים הראשונים עוד ניסו לכתוב לנו ש-7 באוקטובר הוא פיגוע, אחר כך כבר הפסיקו לכתוב. עד היום זורמות מכל העולם מאות ואלפי תגובות של אנשים שפקחנו את עיניהם, והם אומרים תודה. כותבים לי: ישראל, סליחה, צדקת".

אלברט-כץ מדברת גם על התגובות שמגיעות מהקהל הישראלי: "אחד הדברים שמרגשים אותי במיוחד הוא התגובות שאנחנו מקבלים. לפעמים אלה אנשים שלא הכירו את הסיפור, לפעמים בני משפחה של הגיבורים שלנו. בעקבות התגובות האלה אני מבינה שהסרט ממשיך לחיות גם אחרי שסיימנו את העבודה עליו. אני מקווה שב עוד שנים רבות, כשמישהו יפתח את הארכיון שלנו, הוא יפגוש דרך הסרטים את האנשים עצמם. את הקולות, את הפנים, את האומץ, את הכאב וגם את החיים שממשיכים".

העוסף עצמו, לדברי קפלון, נותר מאחור. "כשנוסעים לשם יש תחושה של מכונית זמן. הזמן שם נעצר. אנשים חיים את 7 באוקטובר, כולם נתקעו שם". הוא מזכיר ומבקש לא לשכוח

77

"אנחנו ממחרים לצלם, כי מקומות הטרגדיה הולכים ומיטשטשים. בקיבוצים שצילמנו בהם כבר הרסו הרבה. יש אנשים שאינם מאריכים ימים. בזמן השואה לא הייתה אפשרות כזאת. אנחנו נמצאים כאן, במקום ובזמן הזה. יש לנו מצלמות, יש לנו ידע, וצריך להראות עם מי אנחנו נלחמים ומה עברה המדינה שלנו. חדשות רואים ושוכחים. אל הסרטים חוזרים, ויצפו בהם גם בעוד עשר ועשרים שנה"

אחרי עדותו של הפסיכיאטר באו ראיונות מוסרטים עם צלם שונכם ליישובים עם מתנדבי זק"א, אחרי רופא מסורוקה, ואחריהם קריית שמונה המופגזת. "ככל שנודעו לי יותר פרטים אמרתי לעצמי: אני שנה שלמה בתוך זה ואני מבין שאנחנו בכלל לא הבנו מה קרה".

בעבודת התייעוד נחשף קפלון לחומרים קשים שלא הגיעו לעין הציבור הרחב. "עוברים דרכנו הרבה מאוד תצלומים וסרטונים שאיננו מפרסמים. אנשים מראים לנו, ואנחנו לא יכולים להראות. שם הכול בלי צנזורה. אפילו בסרט בן 43 הדקות, 'סרט הזוועות' שהפיק דובר צה"ל, הרבה מאוד לא מוצג. למעשה, זו גרסה מרוככת", הוא מפתיע, "ואנחנו רואים את הכול. זה כנראה ההלם הראשון, כשאתה קולט באמת איך הם עשו את זה, לילדים, לאנשים. וקשה מאוד להסביר את זה. אפילו כאן אנשים אומרים: די, לא יכול להיות".

לתעד במרוץ נגד הזמן

את שותפתו לפרויקט מצא בזכות פוסט אחד, ובזכות אהבה אחת - לרמת הגולן. קפלון חולם לעבור יום אחד לגולן בעצמו. "אני עוד אעבור יום אחד לגולן, קרוב יותר לגבולות. אני אוהב מאוד את הגולן, וגם את הדרוזים, התיידדתי איתם מאוד", הוא אומר. כשרצה לצלם פעם ברמת הגולן, שאל אם יש בין עוקביו מי שגר שם. כעבור חמש דקות ענתה זואי אלברט-כץ, וזיה בפיו, תושבת הגולן ומאז שותפתו למיזם התייעוד. "אתה יכול למחוק את הפוסט, מצאת", כתבה לו. הוא מתאר אותה כאישה "ציונית שמסתובבת עם אקדח ושומרת על הגבול", שמשוגלת גם לעצור צילומי סרט באמצע כדי להגיע לשלמות. "היא אומרת: רגע, צריך להעמיד לך פרח ברקע. היא משתדלת שהסרט גם ייראה יפה".

"אנחנו משלימים זה את זה", הוא אומר על שותפתו. "אני המוח, והיא הנשמה והלב של המיזם. אני עובד עם המוות, והיא עם החיים". זואי אלברט-כץ מתארת את השותפות במילותיה שלה: "רומן ואני עובדים יחד, אבל לכל אחד מאיתנו יש דרך משלו להקשיב ולראות את הדברים. דווקא ההבדלים בינינו מאפשרים לנו להביא אל המסך תמונה רחבה יותר של האדם שיושב מולנו. אנחנו מתווכחים, מחפשים, בוחרים כל מילה וכל תמונה, ובעיקר מרגישים אחריות גדולה כלפי מי שהפקיד בידינו את סיפורו".

שבוע אחרי שזואי יצרה קשר עם קפלון, היא כבר לקחה אותו לידיד דרווי שאסף את גופות הילדים ממגרש הכדורגל במגדל שמס, שם נהרגו

"כשהגעתי לישראל, ואני אומר את זה בלי שום פאתוס, הרגשתי בפעם הראשונה שאני באמת בבית. מהיום הראשון", הוא מספר. אל חוגי העולים לא נמשך. הוא ביקש להיטמע בחברה הישראלית, והחלוקה למגורים מקוממת אותו עד היום. "אשתי אמרה לי פעם: 'אחרי כל כך הרבה שנים, הבנתי מי אתה. לא הצלחתי להבין מאיפה נפלת עליי כזה. אתה הרי ישראלי שרוף'". הרעיה, לצידו, מאשרת בתנועת יד מברוכת.

גם היא התחילה כאן מחדש. "היא הייתה משפטנית ברשות המיסים בפטרבורג, כזאת שתבעה בנקים ושללה מהם רישיונות. הבאתי אותה לכאן והיא הלכה לעבוד בחנות. התחילה מחנויות, היום היא כבר במקום אחר".

כשפרצו אירועי שמחת תורה תשפ"ד, קפלון ידע מיד לאיזו חזית עליו להתגייס. "בשבילי זו הייתה מכה נוראה. ברור שרוצים לקחת רובה ביד וללכת לצבא, אבל נסחפתי כולי אל החזית התודעתית, כי בתחום הזה אני באמת מבין. ידעתי היטב איך הקהל חושב ומה מחזירים לו עכשיו לראש".

כבר למחרת שמחת תורה החלו עמיתים מרחבי העולם לשלוח לו את מה שהציף את הרשת. "מלבד המתקפה הפיזית של חמאס, הם הכינו גם מלחמת מידע נגד ישראל. חוות בוטים איראניות וקטאריות בראש, וגם רוסיות, עבדו שנים ארוכות. מיליוני חשבונות חוממו מראש, והוכנה כמות זהה של פרסומים בשפות שונות. למה בשמונה בחדש אנשים בעולם כבר יצאו להפגין נגדנו? אנחנו בעצמנו עוד ישבנו מול החדשות ולא הבנו מה קורה. כאילו מישהו לחץ על כפתור, ובכל הרשתות כבר רץ הנרטיב שישאלה היא שתקפה את עזה".

הוא לא ביקש רשות מאיש והחל בפעילות הסברה נגדית. "הלכתי ברגליים לפרוץ דלתות. בשנה הראשונה לא יצאתי מערוץ 9 (ערוץ הטלוויזיה הישראלי בשפה הרוסית - ל"ב). נסעתי לשם שלוש וארבע פעמים בשבוע, מנתניה ובחורה, על חשבוני". במקביל החל לפתח מכיסו מערכת סייבר ללחימה בתוכן כוזב, והגיע איתה עד יולי אדלשטיין, שעמד באותם ימים בראש ועדת החוץ והביטחון בכנסת. "זו הייתה התרומה שלי", שאותה מימן מכיסו בסכומים גדולים.

המערכת החלה לעבוד, אבל לא נמצא מימון להפעלה שלה והמיזם הוקפא. קפלון חש תסכול עצום: "פעלתי מאדיאליות, לא חשבתי בכלל על כסף. נכנסתי לעניין הזה בעצמי, וזו אכן אחריותי המלאה, אין לי זכות לבקש ממישהו כסף. אבל כשהתחילו לכתוב לי עצות לאן ולמי לפנות, זה תסכל אותי עוד יותר. אין מישהו שפשוט יכול לעזור?"

המפנה התרחש בפגישה בבית קפה בנתניה. מולו ישב מכר, פסיכיאטר ילדים בשם איגור גוטניק, וסיפר על מטופליו, ילדים ששרדו את השבת ההיא. "שערוטיי סמרו. אמרתי לו: שמע, לא שמעתי על זה בשום מקום. סיפרת את זה למישהו? הוא אמר: איכשהו לא. אמרתי: על זה חייבים לדבר. בוא נצלם".

קפלון, שעד אז לא צילם דבר במו ידיו, קנה ציוד ולמד להפעיל אותו בעצמו. בערוץ היוטיוב שלו היו אז כ-300 מנויים. "העלינו סרטון תיעוד ראשון עם הפסיכיאטר. למחרת אנחנו מסתכלים ומגלים 5,000 צפיות. אני קורא תגובות והצופים מגיבים בהלם. מיד נותחים שם גם האנטישמים והאסלאמיסטים, ואני חושב לעצמי: כמה התגעגעתי אליכם, חבר'ה, בואו הנה. הבנתי שזהו זה, הנה החזית שלי. נחוצה, חשובה, מועילה, וגם משמרת את הזיכרון".

אותם: "הם האנשים שלנו, חלק ממדינת ישראל, אל תעזבו אותם. אנחנו עם אחד". הוא מזכיר שהתושבים הללו עמדו בפרץ והדפו את המחבלים, עוד לפני שהגיע הצבא. "אזרחים רגילים, כיתות כוננות ושוטרים. שלושה אנשים בג'יפ עם אקדחים, רואים מולם צבא שלם ואין להם מחשבה אחרת חוץ מלהילחם".

בביקור בעוטף הוא פגש זוג צעיר מכרם שלום, הורים לארבעה, שהפעילו אותו. בביקור הוא הם ישבו בממ"ד עם תינוק בן תשעה ימים ואם אחרי ניתוח קיסרי. "שאלתי אותם אם יחזרו לגור שם. הם ענו מול המצלמה: מה זאת אומרת? זו האדמה שלנו, זה הגבול שלנו. ברור שנחזור, נגור כאן ונגדל כאן ילדים. מזמן לא שמעתי דבר כזה".

גם אלברט כץ מדברת על העוצמה שהיא חווה במפגש עם האנשים עצמם: "כשאני חושבת על העבודה שלנו ב-OTEF, אני חושבת קודם כול על האנשים שאנחנו פוגשים. על האמון שהם נותנים בנו כשהם פותחים בפנינו את הדלת, ולפעמים גם את המקומות הכואבים ביותר בחייהם. כל מפגש כזה נשאר איתי. גם אחרי שהמצלמות כבות, גם אחרי שהסרט עולה לאוויר. יש סיפורים שאני חוזרת אליהם במחשבות שוב ושוב, ויש רגעים קטנים, לפעמים אפילו חיוך באמצע שיחה קשה, שמלווים אותי הרבה זמן".

ויש רגע שמרגש אותה במיוחד במהלך העבודה: "יש רגע אחד שחוזר אליי כמעט בכל צילום: הרגע שבו האדם שמולנו מפסיק להרגיש את נוכחות המצלמה ומתחיל פשוט לספר. ברגע הזה אני מרגישה עד כמה גדולה הזכות שניתנה לנו להיות שם ולהקשיב".

"אין שם חפים מפשע, תכירו בעובדה"

קפלון עוסק בסרטיו גם באלו שיושבים מן העבר השני. הסרט הנצפה ביותר בערוץ הוא ריאיון של יותר משעתיים עם דור שחר, יליד עזה שנמלט ממנה בגיל 13, התגייס וחי בישראל. "שאלתי אותו: תגיד, דור, אילו לא נעשית אדם גורמלי, היית בא בשביעי להרוג אותנו? הוא אמר: כמובן. לא יכול להיות אחרת. כך מחנכים את כולנו".

"העדויות שלנו מלמדות במידה רבה עם מי אנחנו חיים בשכנות", אומר קפלון. "נהיה שוחרי שלום ככל שנהיה, עלינו להבין מי השכנים שלנו. חפים מפשע אין שם, זו אחריות קולקטיבית. מחנכים אותם כך מילדות, דור אחר דור. אין פירוש

77

"מלבד המתקפה הפיזית של חמאס, הם הכינו גם מלחמת מידע נגד ישראל. חוות בוטים איראניות וקטאריות בראש, וגם רוסיות, עבדו שנים ארוכות. מיליוני חשבונות חוממו מראש, והוכנה כמות זהה של פרסומים בשפות שונות. למה בשמונה בחודש אנשים בעולם כבר יצאו להפגין נגדנו? אנחנו בעצמנו עוד ישבנו מול החדשות ולא הבנו מה קורה, ובכל הרשתות כבר רץ הנרטיב שישראל היא שתקפה את עזה"

צילום: Zoya Albert Katz

הדבר שצריך להרוג את כולם, אלא להכיר בעובדה הזאת, לא לנסות להתיידד ולא לחנך מחדש. אלה אויבים שצריכים לשבת רחוק, והגבולות צריכים להיות שמורים. אוסלו היה פשע, ההתנתקות טרגדיה לעם שלנו, ואני מסופק מאוד אם למדנו משהו".

"הערוץ הזה הוא פאזל. מי שיצפה בכל הסרטים, תצטייר לו תמונה שלמה", הוא מזהיר בקול. אבל גם בתוך התמונה השלמה, יש לקפלון סימני שאלה לא פתורים - אותות מקדימים שלא זכו למענה בזמן אמת: אישה מכרם שלום אמרה לו מול המצלמה שכבר בספטמבר ידעו בקיבוץ במאה אחוז שיקרה אסון כלשהו. תושבי שדרות, אנשים שאינם מכירים זה את זה, סיפרו לו כל אחד לחוד שבימים שלפני הטבח לנו ערבים בפארקים של העיר, עלו על גגות וצילמו בטלפון. מוקדנית של קו החירום קיבלה באותו בוקר אלפי שיחות. "היא שמעה הכול בטלפון ולא יכלה לעזור", הוא אומר.

ועם כל זה, קפלון סבור שהיה לנו גם מזל, ושיכול היה להיות גרוע בהרבה. "סינוואר רצה שכולם יקומו, ערביי ישראל, יהודה ושומרון, חיזבאללה. אבל הוא החליט לתקוף לבדו ולא הזהיר איש מראש, והם נבהלו. אילו הלך הכול כפי שרצו, אני פוחד לדמיין מה היה כאן ואיך היינו מתמודדים. אז כן, במידה מסוימת היה לנו מזל".

יש שם אחד שקפלון נושא איתו לכל מקום: איגור פינב, שוטר בן 32, שבבוקר שמחת תורה חיסל לבדו 13 מחבלים בדרכו אל ביתו שבעוטף. במאי 2025 שם קץ לחייו. את הריאיון האחרון שלו העניק למיום OTEF. "בחור נהדר, לוחם, רמבו, איש פשוט עם הומור. שום דבר לא בישר רעות, התבדחנו ביחד אחרי הריאיון".

אחרי מותו העניקה אלמנתו חן את הריאיון הראשון שלה לקפלון ולשותפתו אלברט כץ. על נסיבות מותו של פינב קפלון מדבר בזהירות. הוא אומר רק שפינב, כמו שוטרים רבים, נשא עימו את הדילמה של הבוקר ההוא, בין המשפחה שחיכתה בבית ובין החברים שנלחמו. "עם זה היה לו קשה מאוד מאוד", הוא אומר. במהלך השבעה גילתה חן שהיא בהיריון. לשלוש הבנות נולד אח ושמו אדם. "אפשר לכתוב על המשפחה הזאת ספר", אומר קפלון.

איך ממושיכים לחיות כרגיל כשנחשפים יום יום לחומרים קשים לצפייה?

"אנשים אינם מסוגלים לצפות בסרטים שלנו, ואנחנו עובדים עם החומר הזה שעות על גבי שעות". למרות זאת הם חיים כרגיל, בלי צורך למסך את הקושי בעזרת עישון, שתייה חריפה ואפילו לא כדורי שינה. "אצלי הכול על נקודת האפס", הוא מתאר, "לא משום שזה לא נוגע בי. היו לי סיפורים משלי בחיים. במשך חמש שנים מתי, כך לפחות נדמה היה לי, כמה פעמים. כנראה זה מה שחישל אותי. היום אני מגיע לזה יותר כמו חוקר".

רק דבר אחד השתנה, הדרך שבה הוא צופה בטלוויזיה. "את שני הפרקים האחרונים של 'פאודה' בלעתי בנשימה עצורה, אבל צפיתי בהם אחרת, כמי שמכיר את כל הפרטים. רגע, איזה קיבוץ זה? השער לא כמו בבארי. בנובה הפח והשירותים לא במקום. ואת היריות האלה בכלל ירה מחבל אחר. ככה המוח שלי עובד. אלה השיגעונות הפרטיים שלי".

כשאני שואל מי מגיבוריו הפתיע אותו דווקא באור ולא בכאב, ומזכיר את מתנדבי זק"א, הוא מסכים מיד. "מלאכים. מלאכים שחורים, כך קוראים להם. מד"א, זק"א, אלה קדושים, אנשים שלא ייאמנו. איך הם נושאים את כל זה, אינני

יודע".

איזו דמות האירה לך במיוחד מקרב הלוחמים והניצולים?

"אינני יכול לבחור אחד, יש הרבה. אנשים שראו את זה ועברו את זה, ויש בהם כל כך הרבה טוב. חלקם כמו ילדים. יש אצלנו בחור צעיר שמתראין במסכה, הוא נראה נער בן 16. והוא שחרר את בארי, מהראשונים שנכנסו, הוציא משם משפחות. צנוע, עניינים טובות. יש בהם איזה אור".

"לא חי באשליה שנתקבל לפסטיבלים"

בימים אלה הם משלימים את יצירתו של סרט באורך מלא, הבנוי מעדויות הארכיון. יומה אותו במאית מחוץ לישראל, עוקבת ותיקה שאיתרה את קפלון באמצעות ערוץ 9 והשקיעה בהפקה מכספה. בתהליך היצירה התייעץ עם אלכסנדר רודניאנסקי, דוקומנטריסט ומפיק בעל שם עולמי, שתיעד בסרטיו את התפרקות ברית המועצות. "הופתעתי והתרגשתי כשהוא אמר: רומן, אני מכיר את המיוס שלךם, אני עוקב אחרי".

לקפלון אין אשליות שהסרט יזכה להצלחה בפסטיבלים בעולם, ודאי לא אחרי התשאות שקצר הסרט "נז"א" בוונציה. "כל מה שהוא נגד ישראל, את זה תן להם. האמת והטרגדיה מזמן אינן מעניינות איש. אין שום ערובה שנתקבל ולו לפסטיבל אחד, ואני אומר את זה לכולם. אני בלי משקפיים ורודים".

נאמנותו למדינת ישראל הביאה אותו גם לוותר על הצעות כספיות נדיבות: "ניסו לקנות אותי לא פעם, אבל אצלנו אין פוליטיקה. אנחנו על הזיכרון, בעד ישראל ובעד העם היהודי בכל העולם. לא חשוב כמה מיליונים יציעו. תרומה בלי תנאים, בבקשה. אבל להימכר לא נימכר".

כסיפור על מרואיינים שמדברים על אלוקים, שאלתי את קפלון מה איתו. הוא השיב בלי להתחמק: "לפי השקפת עולמי אני אתאיסט, אבל לא לוחמני. מעולם לא היו לי ירכוחים עם מאמינים, ואיני רוצה בהם. אני חי לפי שני כללים: אל תזיק לאחרים, ואל תכפה עליהם את הכללים שלך. אתם סבורים שהוא קיים, בסדר, זכותכם. עם זאת, את המסורות שלנו אני אוהב ומכבד, ללא ספק".

את השבת, כאמור, הוא אוהב אהבת נפש. "אני מעריך את היום הזה. בהתחלה זה היה קצת לא רגיל, אבל מהר מאוד מבינים איזה עונג זה. יוצאים לעיר, הולכים לים, אין מכוניות, שקט". עוד בפטרבורג, בלי שידע שיש לזה שם, נהגו בביתו לבשל יחד בכל יום ישישי ולהסב לארוחה משפחתית. "כשנולד הילד טיילנו איתו בכל שבת. הסתכלתי סביב ושאלתי את עצמי: איפה האבות עם הילדים? האימהות מטיילות, והאבות שותים. בעיניי זה היה פראי".

מה תרצה שיבין מי שיפתח את הארכיון בעוד שמונים שנה?

"גם על השואה חשבו שלא תחזור לעולם. פרט לשימור ההיסטוריה והזיכרון, המטרה שלי היא שזה לא יחזור. שאנשים לא יניחו לזה לקרות".

קפלון מספר שזו הפעם הראשונה שמתפרסמת איתו כתבה בעיתונות המודפסת, והוא מחכה לקרוא אותה על הנייר. אני, מצידו, מקווה שהשיחה הזאת תסדוק במשהו את הסטראוטיפ על העולים מרוסיה של השנים האחרונות, שמרבים לצייר אותם כאנשי שמאל. בסופו של דבר, 7 באוקטובר אינו כאבם של תושבי העוטף בלבד ואינו כאבו של מגור זה או אחר, זו טרגדיה משותפת של כל אזרחי ישראל. ●

צילום: לירון מולדובן

התחלה// לפני 40 שנה בעכו. "ההורים שלי הגיעו ממרוקו היישר לשם". הצעירה משישה ילדים.

אבא// יוסף אסולין ז"ל, יליד מרוקו שעלה ארצה בגיל 17. "עסק בתשתיות חשמל. כל בוקר קם בשעה רבע לחמש ויצא לעבוד באותה עבודה בהתמדה מופלאה במשך 49 שנים, עד שפרש, ומשם להגשמת חלומותיו: כתיבת ספר תורה ולימוד תורה בכולל. אבא שלי היה אדם פשוט ששמח במשפחה, בתורה, במצוות, בשבת ובתפילות. אני מתגעגעת אליו בכאב שמפלח את הלב".

אמא// רחל אסולין, בת 74, ילידת מרוקו שעלתה ארצה בגיל 12. "שימשה מזכירה בתנועת 'אמונה' ומנהלת מעון, אבל מעל הכול הייתה אמא. תמיד חיכתה לנו בבית עם אוכל חם. אמא התייתמה מאמא שלה בגיל ארבע, וחלום חייה היה להקים משפחה חמה ומלוכדת. היא הציבה את זה כמטרה, ויחד עם אבא הגשימה את זה ובגדול. אמא היא מופת לרגישות לזולת".

עכו// ביסודי למדה בממ"ד רמב"ם. "גרנו בשיכון, שכונה מעורבת, וכמעט כל השכנים שלנו היו לא דתיים. אמא פתחה את הלב והפכה את הבית שלנו לבית מאמץ לבנות שירות ולשל"פים. כך נוצרו קשרים חזקים שנשמרים עד היום".

נהריה// כשהייתה בת 10 עברה עם משפחתה לנהריה. "אני זוכרת את האולפנית בנהריה, את החברה התוססת, ואיך בשיעור חופשי פשוט קפצנו לים הסמוך. הקרבה לים הייתה בשבילי כיף גדול".

פנימייה// "בכיתה ט' ביקשתי מההורים ללמוד בפנימייה. הלכתי לאולפנה, ושם הייתי מאוד שובבה. היו בי כוחות שרצו לצאת אבל לא ידעתי לנתב אותם. הייתי נוסעת בטרמפים, פעם רוקנתי מטף, עד שבסוף השנה העיפו אותי מהאולפנה".

משימת החינוך// את כיתה י' החלה באולפנה בנוב. "פרחתי שם. מצאתי את אבני היסוד באישיות שלי ובניתי את עצמי וזה הפך אותי למי שאני היום. היו שם אנשי חינוך מופלאים שביקשו לגדל אנשים טובים".

שירות לאומי// ביישוב נריה ובאולפנת נריה. "הרגשתי משמעותית. בפעם הראשונה ראיתי איך מתנהל יישוב עם קהילה חזקה ומחבקת. נפתחו בפניי הרבה מאוד לבבות והכרתי שם אנשים טובים ומופלאים שמגדלים ילדים טובים ושמחים".

ההתנתקות// מיד עם סיום שנת השירות עברה לגוש קטיף, שחרב הגירוש הונפה מעליו. "אלה היו ימים סוערים וכואבים. עברתי מיד לגור בגוש ואפילו לא חזרתי הביתה. בגירוש הייתי בנצח חזני. הגירוש הסעיר אותי. היו שם יישובים מפותחים, חקלאות מפוארת, בתי ספר ובתי כנסת, והכול כל כך יפה וחי. לא הצלחתי להאמין שהגזרה הזאת באמת תצא לפועל. פעלתי בכל הכוח שזה לא יקרה, ולדאבון לב זה קרה. הגירוש מגוש קטיף הוא צלקת שנותרה חקוקה בי".

מכירים// את מי שלימים יהפוך לבעלה הכירה בימים הסוערים של המאבק נגד הגירוש. "הכרנו בנצח חזני. לא מיד התחלנו לצאת, אבל הזרעים נורעו אז. הוא עשה צבא וקורס מ"כים, וכל אחד המשיך במסלול שלו, עד שלקראת השחרור שלו התחלנו לצאת. התחתנו כשהיינו בני 22".

החצי השני// יוסף בן חיים, בן 40, בעל עסק לטיולי אופניים 'דרך האופניים' בעוטף ובכלל. לוחם שמאחוריו מאות ימים במילואים. "הוא בשבילי

רעות בן חיים

40

 נשואה ליוסף, אמא לתשעה

 תושבת נתיבות

 אשת חינוך, פעילה חברתית ומייסדת תנועת 'צו 9', חברה ברשימת הציונות הדתית לכנסת

וניגשנו אל מעבר הגבול בכרם שלום. חסמנו את המשאיות שלא ימשיכו בדרכן לעזה ולמחבלי החמאס".

בצד הנכון// "העוול הזה של סיוע הומניטרי זעק לשמיים. אי אפשר לנצח במלחמה כשאתה מתחזק את האויב. אתה שולח חיילים להילחם ולחרף את נפשם, החטופים מורעבים שם ובאותה היד אתה ממשיך לספק כל טוב לחמאס ולחזק את יכולותיו. הרגשתי שאני חייבת לקום ולעשות מעשה. אמרתי לעצמי ולאנשים סביבי: כאשר יום אחד נתעורר ולא נאמין איך תספקנו את האויב בזמן מלחמה, לפחות נוכל להגיד לעצמנו שהיינו בצד הנכון של ההיסטוריה".

צו 9// כך ייסדה את תנועת 'צו 9', שפועלת נגד הכנסת סיוע לאויב בזמן המלחמה. "הבנו שהאחריות לפעול היא עלינו. בהתחלה עמדנו לבד מול המשאיות, אבל התמיכה הייתה מיידית ומטורפת. בעצם פתחנו את האפשרות להרבה מאוד אנשים לבוא ולפעול לטובת עם ישראל. השמענו את קולם של הלוחמים מהשטח, משפחות המילואים, ובעצם של אורחי המדינה כולה, שמאמינים שלא יכול להיות שניתן יד לפשע הזה".

אחריות לאומית// "בדיעבד הכנסנו את זה לשיח. כיום אי אפשר לדבר על המלחמה ותוצאותיה בלי להתייחס לסיוע ולהבין את המשמעות. זה הפך לקול שפוי של רוב העם. זה היה מאבק עיקש ויומיומי לאורך המלחמה. אנשים עזבו יום עבודה ובית ועשו את חובתם המוסרית

לארוחת ערב, מקלחת ומיטות. אחרי כמה שבועות שני הגדולים הועברו בצו בית משפט, והתינוק נשאר אצלנו עוד כמה חודשים. הוא נכנס לנו עמוק ללב. לא שיערתי לעצמי את הטלטלה שתהיה כשנצטרך להעביר אותו הלאה. זו היתה תקופה מאוד משמעותית בשבילנו לזכות להיות בית לילדים שזקוקים לפינה חמה בעולם. לילדים שלי זה גרם לפתוח את הלב בצורה שלא תיאמן".

נננת// עבדה כננת לגיל טרום חובה במשך 14 שנה. "מאוד אוהבת את הגיל הפלסטי הזה, שהם כחומר ביד היוצר אבל גם מביאים איתם כל כך הרבה. הרגשתי אחריות עצומה לילדים דווקא בתחילת חייהם. כל האנרגיה שלי הושקעה כדי שלילדים יהיה מענה לכל הצרכים הרגשיים הבסיסיים שלהם, ואחרי זה הלמידה כקומה מעל".

מדריכת כלות// לפני 14 שנים למדה הדרכת כלות והחלה לקבל כלות. "באחד הימים הגיעה אליי כלה שחוותה תקיפה מינית בילדותה וההשפעות של מה שעברה נכחו בקשר. בעקבותיה עברתי הכשרה ללוות כלות שחוו טראומה לבניית זוגיות וקשר מיטיב. אני מתנדבת כבר יותר מ-12 שנים בארגון תהל, מרכז הסיוע הדתי של איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות תקיפה מינית".

העוול// "בחודש ינואר 24' הייתה קריאה של כמה משפחות חטופים לבוא לעצור את הסיוע ההומניטרי לעזה, מתוך דרישה להומניטרי תמורת הומניטרי. כשהגענו בעלי ואני למקום היינו היחידים שעברו את המחסום המשטרתי

עוגן וחוזק. הוא המראה שתמיד תעצים אותי והאדם שאני הכי סומכת עליו בעולם".

הנחת// תשעה. הבכורה בארי בת 17, אורי בת 15, התאומים עינה ואברהם־עברי בני 12, שגב בן שמונה, זיו בן שבע, רואה־טוביה בן ארבע, ברית־אהבה בת שנתיים ושחר־אביה בן תשעה חודשים.

נתיבות// ב־19 השנים האחרונות היא תושבת העיר נתיבות. "התחתנו והחלטנו לקבוע את ביתנו בנתיבות. בעלי למד ביישיבת ההסדר בעיר כך שההחלטה הייתה טבעית. הגענו מתוך תחושת שליחות ואמונה במקום".

פריפריה// "מההתחלה היה לנו חשוב שהילדים שלנו ילמדו במוסדות החינוך הקיימים בעיר. נתיבות זה מקום חם ומשפחתי של מסורת. התושבים כאן הם גם גיבורים על מלא וגם חברה שאני שמחה להיות חלק ממנה".

קלט חירום// "זה התחיל במקרה. כשהייתי בהיריון עם הילד התשיעי קיבלתי טלפון מחברה שלי, מנהלת המחלקה לשירותים חברתיים בעיר. היא סיפרה שהיא מוציאה ילדים מהבית, ושאלה אם אני מכירה משפחות שיכולות להיות בית זמני בשבילם. מיד התקשרתי לבעלי ושיתפתי אותו שיש ילדים שצריכים בית. כמה שעות אחר כך כבר הגיעו אלינו שלושה ילדים: בני שש ושבע ותינוק בן שנה וחצי".

להיות בית// "באותו יום הם כבר היו אצלנו

השבוע בתלמוד הישראלי

תלמוד ישראלי
הדף היומי לילדים

דף ל' - חברים

בדף זה עוסק התלמוד בחברים. אין הכוונה לסתם חברים, אלא לאנשים שהקיפו במיוחד על פירטי המצוות, ובעיקר על דיני טומאה וטהרה. אנשים אלה נקראו "חברים". לא כל אחד יכול היה להיחשב לחבר; מי שרצה לעשות זאת, אפילו אם היה תלמיד חכם, היה צריך לקבל על עצמו את ענייני הטהרה ולקבל על עצמו את כל ענייני הטהרה, וראוי להיות חבר. ואפילו אם היה אומר אותו אדם שהוא מוכן לקבל על עצמו את כל ענייני הטהרה, חוץ מדבר אחד - לא היו מקבלים אותו, עד שיקבל את כולם. בדומה לזה, גוי שבא להתגייר, ומוכן לקבל על עצמו את כל המצוות ודברי התורה, חוץ מדבר אחד - לא מקבלים אותו. רק מי שמוכן לקבל את כל התורה והמצוות יכול להתגייר ולהצטרף לעם ישראל.

דף ל"א - ה"חבר" שטוב למוטב

ישנם תנאים הסוברים שאם "חבר" עשה בפרהסיא הנהגות שאינן ראיות ל"חבר", אף חזר בתשובה במסתרים, אין סומכים עליו כ"חבר". אבל רבי שמעון ורבי יהושע בן קרחה אומרים: בין אם חזר בתשובה בפרהסיא ובין אם חזר בתשובה במסתרים - מקבלים אותו כ"חבר". תמיד יהודי יכול לחזור בתשובה, וכך פסק הרמב"ם שאפילו מי שעבר עברות חמורות ביותר, והוא רשע ומומר, אם חזר בתשובה, בגלוי או בסתר, מקבלים אותו. עוד הוא כותב, שאפילו היה אדם רשע כל ימיו ולא זכה לחזור בתשובה אלא רגע לפני מותו - יהיה לו חלק לעולם הבא.

דף ל"ה - הפקיד, הרומח והקבש

המשנה מספרת שפעם פקיד נוכרי מטעם המלך ראה כבש ישש שצמרו ארוך ומעולם לא נגזז. שאל הפקיד: מדוע אין גוזזים את צמרו כל כך הרבה שנים? הסבירו לו: כבש זה הוא בכור, ומאחר שנחשב בית המקדש אי אפשר להקריבו, ואסור ליהנות ממנו כל עוד הוא תמים ואינו בעל מום. שמע הפקיד את הדברים, נטל רומח ועשה מום באוזן הבכור. אמרו חכמים: קטע מותר ליהנות מהקבש. ראה כך הפקיד ורצה לעשות טובה ליהודים, והטיל מומים בבכורים נוספים שהיו תמימים. אמרו חכמים: אסור ליהנות מבכורים אלו. מה ההבדל? כי בפעם הראשונה, לא ידע הנוכרי אם הבעלים שמח במה שהוא עושה, ולכן אין הוא נחשב כאילו הבעלים שלח אותו להטיל מום, והרי זה כאילו נפל המום בבכור מעצמו. אבל בבכורים הנוספים כבר עשה כך הנוכרי לאחר שהיהודי מרצה מהטלת המום, ועתה הרי זה כאילו נעשה מדעתו של היהודי והדבר אסור.

שאלות השבוע

- האם גוי יכול להתגייר בתנאי שלא יהיה חייב לצום ביום כיפור?
- מדוע היו אנשים שרצו להטיל מום בבכורות?
- מה ההזדמנות האחרונה שבה אדם יכול לחזור בתשובה והעבודה שהקדשנו לה?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי בצהריים, למייל - talmudhagrala@talmudisraeli.co.il ("הגרלה בביקור רואה חשבון")

חידת פרמידה!

קול של פרה	מתיר בכורות באכילה לכוהנים	מטושטש, לא ברור	חוסר עניין, בטלה

(סוואח 'סוואח' 'סוואח' 'סוואח')

התלמוד הישראלי הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי השואף להעניק כלים לחיבור משמעותי ועכשווי לערכים יהודיים וישראליים, תוך חיזוק הזהות והעצמת הקשר לתרבות ולמורשת ישראל

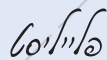
סירקו והצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פיתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה. לתכנים נוספים:

במגרש הביתי

קמה בשבע ומיד נכנסת לתפקוד מלא. "יש ילדה לארגן למעון, ילד לגן חינוך מיוחד, ארבעה לבית הספר ושתיים לאולפנה. המזל שהתינוק נשאר לישון בזמן הזה. אני סטודנטית לתואר שני בעבודה סוציאלית, אז פרט ללימודים יש הכשרה מעשית מרתקת במחלקה לשירותים חברתיים. וכשאני לא מדריכה כלות או מלווה נפגעות תקיפה מינית, אני פשוט אמא".

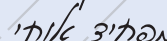
מארק אליהו, אביתר בנאי, יובל דיין, בניה ברבי, שלמה ארצי ועוד. "אוהבת להתרגש מהופעות חיות. להרגיש את הגוף מגיב למוזיקה".

"חתיכה מהאין-סוף שאפשר כבר כאן במציאות היומיומית להתחבר אליה. היכולת להיות אני, להיות מחוברת לאיש שלי ולילדים, בלי קצב חיצוני ובלי הסחות דעת. פשוט להיות יחד".

"אבי מורי, יוסף אסולין ו'ל'. בחודשי חייו האחרונים המטפל של אבי שאל אותנו: איך מגדלים ילדים למידות וערכים? ואבא שלי ענה: דוגמה אישית. ואבא לגמרי היה דוגמה ומופת למסירות וחרירות".

"פוחתת שיקרה חלילה משהו לילדים שלי".

"שאזכה לשאת חן בעיני אלוקים ואדם".

"להתמקצע בבריאות הנפש ולחולל שינויי עומק בתחום".

כאורחים. לא ויתרנו, אבל תמיד פעלנו מתוך אחריות לאומית".

סנקציות // והיו גם מחירים אישיים. "היו מעצרים לא פשוטים, היה כתב אישום וממשל בידן הגדיל לעשות והטיל עליי סנקציות אישיות. במשך חצי שנה לא היו לי כרטיסי אשראי, לא ביט ולא פייבוקס. היה קשה לנהל ככה עסק עצמאי ובית. זה מחיר כבד ששילמנו, אבל גם אות כבוד. שום לחץ לא היה מרתיע אותנו".

למה לי פוליטיקה // מספר 9 ברשימת הציונות הדתית לכנסת. "ההחלטה ללכת לפוליטיקה הייתה לא קלה. זה לא אזור הנוחות שלי, אבל אני מרגישה שברגע שזה הגיע לפתחי זו השליחות שלי - להביא את הקול מהשטח אל שולחן מקבלי ההחלטות. בדברים שחשובים לי כאזרחית אוכל לפעול חזק יותר ולהשפיע על עתיד מדינת ישראל".

להיות קול // "אני מביאה את הקול של הנגב ושל הגליל ושל הפריפריה. חשוב לי לחזק את המקומות האלה. מעל הכול אנחנו רוצים שהתושבים יהיו בטוחים בגבולות, וילדים גם בפריפריה יקבלו את כל האפשרויות הטובות ביותר בחינוך ובכלכלה ויזכו לביטחון וחוסן אישי. כאשת מילואימניק אני מחויבת לדאוג שיעדי המלחמה באמת יושגו, ושההישגים שלמענם חירפו את נפשם יישמרו. בנוסף לכך, להוריד מהם את העומס ולדאוג שמי שמשרת יזכה לקבל את התנאים הטובים ביותר במדינה".

הסכמים על הקרח

דנמרק וגרינלנד לארצות הברית לפני כחודש יעניק לארצות הברית גישה קבועה לגרינלנד, יאפשר למטוסים אמריקניים לטוס מעל האי, וימנע מיריביה של ארצות הברית נוכחות צבאית באי וביצוע השקעות שעלולות לסכן את ארצות הברית. בפוסט שפרסם בנושא כתב טראמפ: "אני שמח להודיע כי ארצות הברית הגיעה להסכם עם דנמרק וגרינלנד, המעניק לארצות הברית שליטה קבועה על הביטחון ועל כל צורך אחר בגרינלנד, ובכך נותן מענה מלא לכל החששות הרבים שלנו. מעתה ואילך, שום יריב לא יוכל לעולם להחזיק בסיס בגרינלנד, לקיים נוכחות צבאית בה או לבצע השקעות רגישות בשטחה, ללא אישורנו המפורש בכתב".

מזכיר המדינה, מרקו רוביו, כינה את העסקה "ניצחון ענק", והוסיף כי "גרינלנד תהיה לנצח חלק מאזור ההגנה האסטרטגי של צפון אמריקה, ותרחיק כל יריב ממנה ומאזור הסובב אותה. הסכם זה מטפל לצמיתות ובמלואו בחששות הביטחוניים הלאומיים שלנו בגרינלנד". ואני שואלת את עצמי: האם ההסכם הוא סופי או לא סופי? כאשר מדובר במנהיג כמו טראמפ, אי אפשר לדעת. הנשיא טראמפ הוסיף שבקרוב יתחילו האמריקאים בפעולות חיפוש אחר נפט ומינרלים "בגרינלנד היפה שלנו". האם דנמרק התכוננה לתוכנית הזאת? גם זה לא ברור לי.

בדיוק כמו באלסקה, פתאום כולם מבינים שבזמן שהקרח מפשיר, מתחתיו מסתתרים אוצרות ענק, נפט, גז ומתכות נדירות שבלעדיהן אי אפשר לייצר סמארטפונים, סוללות או טכנולוגיה מתקדמת. פרט לכך, מי שמחזיק בגרינלנד יושב בנקודה אסטרטגית בין ארצות הברית לרוסיה. ההסכמים והכותרות של התקופה האחרונה, שבהם אמריקה משיגה דריסת רגל ביטחונית וזכויות חיפוש משאבים בגרינלנד, הם לא סתם גימיק של טראמפ. ההיגיון שעומד מאחוריהם הוא בדיוק אותו היגיון שעמד מאחורי רכישת אלסקה. טראמפ רוצה לשים יד על המשאבים ועל השטח לפני שיריבותיה סין ורוסיה יעשו את זה, להיות הראשון במקום שבו נמצא הזהב.

איך מותחים אוהל. מה הקשר בין גרינלנד ואלסקה לסיפור שלנו? האם הבאתי את הסיפור של גרינלנד כהזדמנות לקצת אסקפיזם בימים טרופים אלו? ממש לא. אין לי ספק שגם זה חלק מהתכנון האלוף. מתחת לשכבות הקרח של המציאות ישנם עולמות שלמים, עולמים מעיינינו. ריבוננו של עולם עושה סדר חדש בעולם, לקראת התגלות המלך המשיח במהרה בימינו. וכחלק מהגאולה הזאת, עם ישראל עתיד להרחיב את גבולותיו עוד ועוד. כך גם קראנו בהפטרה של שבת שעברה, כשהנביא ישעיהו מדבר על ההתרחבות הפלאית של עם ישראל גם במספר וגם בשטח: "הרחיבי מקום אוהלך ויריעות משכנותייך יטו אל תחשכי, האריכי מיתרייך ויתדותייך חזקי".

ולסיום, אנקדוטה קטנטנה על ביאור הפסוק: ההסבר הפשוט של הפסוק הוא שכדי להגדיל את שטח האוהל צריך להטות את יריעותיו, להרחיב את הזווית כך שהיריעות ייפתחו לרווחה וייטו אל הקרקע בזווית חדה יותר כדי לכסות שטח גדול יותר - דבר שמצריך מיתרים ארוכים ואחיזת יתדות חזקה. בעלי מצא בזמנו שעמוס חכם ז"ל הסביר את הפסוקים הללו אחרת, ופנה אליו עם הפשט הזה. עמוס השיב שבתור ילד נכה שכמעט לא יצא מהבית, הוא מעולם לא נטה אוהל ולא תקע יתד... ●

פתאום כולם מבינים שבזמן שהקרח מפשיר, מתחתיו מסתתרים אוצרות ענק, נפט, גז ומתכות נדירות שבלעדיהן אי אפשר לייצר סמארטפונים, סוללות או טכנולוגיה מתקדמת. ההסכמים והכותרות של התקופה האחרונה הם לא סתם גימיק של טראמפ. הוא רוצה לשים יד על המשאבים ועל השטח לפני שיריבותיה סין ורוסיה יעשו את זה

השטות הפכה לבינו היסטורי. ישנם מהלכים שנראים תמוהים ברגע הראשון, אבל ברבות השנים מתברר שהם היו מוצלחים ביותר. אחד מהם הוא רגע שכמעט נבלע בתהום הנשייה: ההחלטה של ארצות הברית לרכוש את אלסקה. ויליאם הנרי סיוארד היה מושל מדינת ניו יורק, סנאטור ומזכיר המדינה של ארצות הברית. כמזכיר המדינה הוא יזם וניהל משא ומתן סביב רכישת אלסקה מידי האימפריה הרוסית. ואכן, בשנת 1867 רכשה ארצות הברית מידי רוסיה את אלסקה תמורת 7.2 מיליון דולר, במושגים של היום 120 מיליון דולר. ברשתות של אז, כלומר בעיתונים ובשיחות הסלון, קראו לעסקה הזאת "השטות של סיוארד" או "קוביית הקרח של סיוארד" או "גינת דובי קוטב", בטענה שמדובר בבזבוז כספי ציבור. הציבור שאל בפשטות: למה אמריקה צריכה לבזבז כסף על גוש קרח מרוחק וקפוא המשתרע על שטח של כ-1,600,000 קילומטרים רבועים שאין בו כלום? אבל מתברר שהם טעו, ובגדול.

עשרות שנים אחר כך התגלו באלסקה מכרות זהב עצומים, ולאחר מכן מאגרי נפט וגז ענקיים. בתוך זמן קצר, גוש הקרח הפך לאחד הנכסים הכלכליים והביטחוניים הכי חזקים של ארצות הברית. מה שנראה כמו שטות מוחלטת, התברר כבינו היסטורי. אלסקה נרכשה על ידי ארצות הברית מידי רוסיה במחיר שנחשב כיום למציאה בכל קנה מידה. והסיפור של אלסקה מסביר את העניין של ארצות הברית בגרינלנד.

אוצרות קורה מתחת לקרח. גרינלנד הוא אי עצום הממוקם מצפון-מזרח ליבשת אמריקה הצפונית. האי משתרע על פני כשני מיליון קילומטרים רבועים, כחצי משטחה של מערב אירופה וכחמישית משטח ארצות הברית. כ-80 אחוזים משטחי האי מכוסים בשכבת קרח קבועה. גרינלנד נחשבת לאי הגדול בעולם, אף שממצאים גאולוגיים מעידים כי היא עשויה להיות קבוצה של איים נפרדים שייחשפו אם הקרח יפשיר. בגרינלנד חיים היום כ-60 אלף תושבים, רובם מתגוררים בחלקה הדרום-מערבי. למרות קרבתה לצפון אמריקה, לגרינלנד יש קשרים היסטוריים עם אירופה מזה יותר מאלף שנים. לאורך הדורות היא נשלטה על ידי נורווגיה. בשנת 1953 בוטל מעמדה כמושבה והיא הפכה לחלק מדנמרק, ומאז 1979 היא נהנית מאוטונומיה רחבה. כ-90 אחוז מתושביה הם ילידים אינואיטים (מה שאנחנו קוראים "אסקימוסים"), והשאר הם כמה אלפי אירופאים. מבחינה כלכלית גרינלנד אינה עצמאית, וכחצי מתקציבה השנתי ממומן על ידי ממשלת דנמרק.

במאה השנים האחרונות ניסתה ארצות הברית לרכוש את האי מדנמרק כמה פעמים ללא הצלחה, וניסיונות אלו עלו שוב לכותרות בזכות טראמפ. התירוף הרשמי שלו הוא ביטחוני, היות שגרינלנד חוצצת בין צפון-מזרח אמריקה הצפונית לצפון-מערב רוסיה, והצבת כלי נשק בה תחזק את יכולתה של ארצות הברית לאיים על רוסיה במקרה של עימות. אולם האמת כנראה שונה. אוינם כרגע רוב שטחה של גרינלנד מכוסה בקרח, אבל מומחים טוענים - ואת זה טראמפ יודע היטב - שמתחת לקרח נמצאים אוצרות קורה - נפט וגז ומתכות יקרות מכל הסוגים, שעשויים להתגלות אחרי המשך ההפשרה של הקרח שעל האי, או אולי אפילו עוד קודם לכן.

להגיע ראשון לזהב. הסכם היסטורי שנחתם בין

כדי שהנישואים ישרדו, משהו חייב להישבר

הוא התעקש שהיא תחזור להיות האישה שהתאהב בה. היא חיכתה שהוא יהפוך לבעל שתמיד חלמה עליו. שניהם רצו להציל את הנישואים, אבל אולי דווקא החלומות שלהם עמדו ביניהם.

"אתם לוקחים רגע במציאות והופכים אותו להוכחה לכך שהאדם שמולכם אינו מי שהוא אמור להיות. מיכל לא צוחקת, ולכן איתן מרגיש שאיבד את אשתו. איתן צריך תזכורת, ולכן מיכל מרגישה שאין לה שותף. במקום לפגוש את הרגע, אתם פוגשים את האכזבה שלכם זה מזה."

"אז מה, פשוט לקבל הכול?" שאלה מיכל.

"לא. לקבל אדם אין פירושו לוותר על גבולות או להסכים לחיות במציאות שפוגעת בכם. להפך. כשאת מפסיקה להילחם באיתן על מי שהוא, את יכולה לדבר איתו באופן מדויק על מה שאת צריכה. במקום לומר לו שהוא לא התבגר, את יכולה לומר שאת זקוקה לשותף שייקח אחריות. ובמקום לדרוש ממך לחזור להיות מי שהיית, איתן יכול לספר לך שהוא מתגעגע לזמן שבו הרגיש קרוב אלייך."

"אבל זה מפחיד", אמרה מיכל. "כי אם אני מפסיקה לחכות שהוא יהיה אחר, אני צריכה להחליט אם אני יכולה לחיות עם מי שהוא." "נכון", אמרתי. "וזה שאלה אמיתית. קבלה אינה מבטלת את הצורך בשינוי, אלא מאפשרת לכם להפסיק לדרוש שהשינוי יהיה תנאי למפגש ביניכם."

איתן שתק לרגע.

"את יודעת מה מוזר? אני כל כך עסוק בזה שהיא השתנתה, שלא שאלתי אותה כבר הרבה זמן מי היא היום."

"ואני כל כך עסוקה במה שהוא עדיין לא, שלא עצרתי לחשוב מה הוא מרגיש כשהוא בא אליי ומנסה להתקרב."

...

הקשיים שלהם לא נעלמו. איתן עדיין יצטרך ללמוד לקחת אחריות, ומיכל עדיין תצטרך ללמוד לבטא את צרכיה בלי להפוך כל אכזבה לפסק דין. אבל משהו השתנה: לרגע, כל אחד מהם הפסיק להסתכל על בן הזוג דרך התמונה שהחזיק עליו, והתחיל להתעניין באדם שמאחורי התמונה.

כל הפרטים שונו למען שמירת הפרטיות

שרק אחרי שהנישואים הראשונים התפרקו הם הבינו מה באמת חשוב. פתאום, כשהרשימה של התכונות והציפיות כבר לא הספיקה, הם גילו שהאדם שמולם חשוב יותר מהתמונה שדמיינו. "אבל למה צריך להגיע לגירושים כדי להבין את זה?" שאלה מיכל.

"זו בדיוק השאלה. אולי השבירה הזאת לא חייבת להתרחש בנישואים. אולי היא יכולה להתרחש בתוך האדם."

"כשאתם מתחתנים, אתם מגיעים לא רק עם בן זוג, אלא גם עם תמונה של נישואים. איך אישה אמורה להיות, איך בעל אמור להתנהג, איך נראית משפחה טובה. חלק מהתמונות האלה נבנו בבית שבו גדלתם, אחרות מתוך חלומות ופחדים. ואז מגיע בן הזוג, ואתם מצפים ממנו לעזור לתמונה הזאת להתגשם."

"זה נשמע כאילו אסור שיהיו ציפיות", אמר איתן.

"ממש לא. מותר לך לרצות שמיכל תצחק איתך, ומותר למיכל לרצות שתחלוק איתה את האחריות. השאלה היא מה קורה כשהצורך שלכם פוגש אדם שלא תמיד מסוגל למלא אותו בדרך שדמיינתם. האם אתם מדברים על מה שאתם צריכים, או הופכים את בן הזוג לבעיה שצריך לתקן?"

"אני חושבת שאני עושה את זה", אמרה מיכל. "כשאני צריכה לבקש ממנו משהו טוב, אני כבר לא רואה את מה שהוא כן עושה. אני רואה את כל מה שהוא עדיין לא הבין."

"ואני", אמר איתן, "כשאני מנסה להצחיק אותה והיא לא זורמת, אני מייד מרגיש שהיא כבר לא אוהבת אותי. במקום לשאול מה עובר עליה, אני מתעצבן שהיא השתנתה."

"אני מרגיש שאני כבר לא מכיר אותה", אמר איתן.

"מה זאת אומרת?" שאלתי.

"היא השתנתה. פעם היא הייתה שמחה יותר, זורמת יותר. יכולנו לצאת ספונטנית, לצחוק על שטויות. היום כל דבר צריך לתכנן, כל דבר הופך לשיחה. אני מרגיש שאני חי עם מישהי אחרת." "ומה את מרגישה כשאת שומעת אותו אומר את זה?" שאלתי את מיכל. "שהוא לא מכיר אותי גם אחרי כל השנים האלה. הוא עדיין מחכה לאישה שהייתי כשהכרנו. אבל אני לא בת עשרים וחמש. יש לנו ילדים, אחריות, חיים. אני רוצה שהוא יראה אותי, לא את הזיכרון שלו ממני."

"ומה היית רוצה שהוא ישנה בעצמו?"

"אני רוצה שהוא יתבגר. שייקח אחריות בלי שאצטרך לבקש, שיבין לבד מה צריך לעשות."

"איתן מחכה שתחזרי להיות האישה שהוא התאהב בה, ואת מחכה שהוא יהפוך לבעל שתמיד רצית. שניכם מרגישים שבן הזוג לא באמת רואה אתכם. אבל אולי כל אחד מכם רואה היטב את האדם שמולו, כל עוד הוא מסכים להיות האדם שאתם מצפים ממנו להיות."

"אני רוצה לשאול אתכם משהו: כשאתם אומרים שאתם רוצים לקבל את בן הזוג, האם אתם רוצים לקבל אותו כפי שהוא, או את הגרסה שלו שתאפשר לכם להרגיש טוב בתוך הנישואים?" "איתן, נניח שמיכל לא תחזור להיות האישה הספונטנית שהייתה בתחילת הקשר. היא תהיה אחראית יותר, לפעמים עייפה וטרודה. האם תוכל לפגוש אותה כפי שהיא היום?"

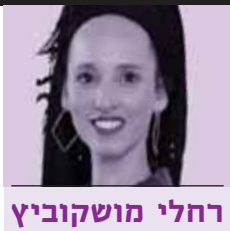
"אני לא יודע", אמר. "אבל אני מתגעגע אליה." "אני לא מבקשת ממך להפסיק להתגעגע. אני מנסה להבין אם אתה מתגעגע למיכל, או לתחושה שהייתה לך בתחילת הדרך."

"מיכל, ונניח שאיתן יישאר אדם שצריך להסביר לו, להזכיר לו, לפעמים אפילו לבקש ממנו כמה פעמים. האם תוכלי לראות גם את הטוב שבו?" "אני פשוט לא רוצה להיות אמא שלו", אמרה. "ואת גם לא אמורה להיות אמא שלו. יש הבדל בין לא להסכים לשאת לבד את כל האחריות, לבין לחכות שהוא יהיה אדם אחר לפני שתוכלי לפגוש אותו כאדם ראוי לאהבה."

"הרבה זוגות שמגיעים לנישואים שניים אומרים

ניתן לעקוב אחר הטורים בערוץ הוואטסאפ של חנה דיין

רחלי מושקוביץ

עליית מדרגה

על כוחם של יהודי התפוצות, שבעיצומה של מלחמה ולמרות קשיי הקליטה בוחרים לשוב ביתר שאת אל המולדת
← למה הספר העתיק מבית המדרש הישן בטריפולי ריגש אותי עד דמעות

מגיעים לארץ המיוחלת, אבל גם אל הלא נודע.
קבלת פנים לעולים מצרפת

צילום: עמותת בני עקיבא תוכנית עמישב

נשארות בחו"ל ספק אם לא היו מתבוללות".

אבי מכיר את חוויית העלייה לארץ מקרוב. הוא עלה מארצות הברית כשהיה בן 14, אבל הוא עלה עם המשפחה והן עולות לבד. נערה בת 15 עומדת על כבש המטוס, מביטה לאחור ויודעת שהחיבוק הבא מאמא יהיה אולי בעוד חצי שנה. והיא תלמד לכבס לעצמה, לדאוג איפה להתארח בשבת החופשית כשאין פנימייה, להתנהל תקציבית עם דמי כיס ולדאוג לעצמה לטיפול שניניים. "הן גיבורות על בנות ימינו", אומר אבא שלי בהערכה רבה, "לפעמים אני חושב שאני זה שצריך לקום בפניהן".

הפתעה על הבמה

השבוע הופעתי עם אחת מההצגות שלי בפני מגמת תיאטרון באולפנת מעלה לבונה. בסיום ההצגה נעמדה פתאום מירי נתיב, רכזת המגמה, ופתחה בסיפור הבא:

"בטריפולי שבלוב הרחוקה התגוררה נונה רוזה, סבתא רבתא שלי. בבעלות המשפחה שלה היה בית כנסת שבתוכו הקימו ישיבה. בני המשפחה המשיכו ועברו לאיטליה ולמקומות אחרים, ואותה סבתא רבתא נשארה לתחזק את בית הכנסת והישיבה, שהייתה ידועה באוסף העשיר של ספרי התורה וספרי הלימוד שבה. היו מגיעים לשם תלמידי חכמים כדי להתפלל וללמוד תורה במשך היום. אחד התלמידים המובהקים היה רבי חיים חלפון. אבא שלו היה חזן בבית הכנסת הזה. בקהילה מאוד העריכו את רבי חיים בתור אדם ישר, דמות מופת". כאן אני התחלתי לדמוע. הבנות בקהל עוד לא הבינו לאן נושבת הרוח, והמשיכו להקשיב.

"כשיהודי לוב החלו לעלות לארץ, גם המשפחה של רבי חיים חלפון וגם המשפחה שלנו הגיעו לנתניה. כשהייתי הולכת עם אבא שלי ברחוב העיר בתור ילדה, והיינו פוגשים את רבי חיים חלפון, הוא היה עוצר ואומר לי: זה הצדיק רבי חיים חלפון. הוא אדם גדול, כתב ספרים, תכירי. הוא היה דמות במשפחה שלנו. לסבי מהצד השני, שלמה תשובה, היה ג'וק לתיאטרון, ועוד בטריפולי הקים תיאטרון והעלה הרבה הצגות. בארץ הוא פנה לרבי חיים חלפון בבקשה שיצייר לו תפאורות. התפאורות הכי מפורסמות היו להצגה על יוסף ואחיו. "כשהבריחו את הקהילה מלוב לארץ הם לא יכלו להעלות איתם את כל ספרי הקודש מהישיבה. לאחר שנים נונה רוזה לא יכלה לשקוט על העושר הרוחני שהופקר בלוב. היא שכרה אנשים שהתחפשו לתזרים מאיטליה. הם הגיעו ללוב למתחם הישיבה ונתנו שוחד לערבים המקומיים כדי להציל את ספרי הקודש שנשארו מהפרעות. רוב הספרים שניצלו כבר היו מתפוררים ואי אפשר היה להשתמש בהם. הספר הזה, מדרש רבה על בראשית, הוא ספר הקודש היחיד שנשאר מהישיבה ההיא בלוב", אמרה מירי והרימה ספר עתיק וגדול ופנתה אליי: "רציתי שתראי אותו ותיגעי בו, כי קרוב לוודאי שרבי חיים חלפון למד בו בשיבה בטריפולי". החזקתי את הספר בדמעות, כי רבי חיים חלפון, שצייר תפאורות וכתב ספרים ובעיקר לימד בטריפולי ילדים על ציונות ועלה איתם לארץ והקים להם בית ספר בעברית - הוא סבא שלי.

אני מביטה לפעמים בילדים שלי, אלה שהסבים והסבתות שלהם הגיעו מארצות הברית ולוב וצ'כוסלובקיה ופולין, שהגיעו בספינות מעפילים, שהתגוררו במעברה באוהל דולף, שעלו במטוסים, ששברו את השיניים עם שפה חדשה, שהקימו שייכון ומושב. חושבת על הדור הבא שכבר יתקשה לסכם את הכול בעבודת שורשים, כי מארבע כנפות תבל באו יהודים, שמעו את הקול הקורא "לך לך" ובאו, והנה צאצאיהם ניצבים כאן, פרי ההבטחה שניתנה לאברהם, כוכבי השמיים לרוב, בארץ שהובטחה לו ולורעו עד עולם.

השבוע הלכתי עם הילדים לקנות נעליים. "את לא מאמינה", עברה לידי שיחה בין שתי נשים, "זוכרת את זאת וזאת? אז סבתא שלהם עשתה עכשיו עלייה לארץ בגיל 90. מדהים, נכון?". באמת מדהים. ומדהים עוד יותר שזה לא הסיפור היחיד. מה הסיכוי שדווקא בשנות מלחמה מספר העולים לארץ רק הולך וגובר, ביחס הפוך ממה שהיה הגיוני לראות כאן בדרך הטבע? אבל עם ישראל הוא לא עם של טבע. כי באופן שהוא מעל הטבע, למרות המלחמה הצמיחה בישראל היא מהגבות בעולם, ואיתה מדדי האושר, הבריאות, המחקר והפיתוח והיצרנות.

הגמישות והכוחות של העם הזה מופיעים לא רק בקרב היושבים בציון, אלא גם בקרב יושבי התפוצות. עוד זוג מבוגר מוותר על המוכר והנח, עוד משפחה עוזבת בית ילדות, שפה, חברים, בית ספר, ויוצאת אל ארץ האבות המיוחלת, אבל גם אל הלא נודע.

גיבורות העל של ימינו

"תשמעי סיפור", אמרה לי בת דודה בקיץ, "בן דוד שלי הוא רב קהילה בצרפת, והם עולים עכשיו לארץ עם כ-1,500 עולים נוספים, בהם בני הקהילה שלו. הלילה אני נוסעת לנתב"ג לקבלת פנים". מתברר שכבר שנים הם מחכים לעלות, אבל המתינו שהקהילה תבשיל ותהיה בעניין, לא רצו להשאיר אותה מאחור.

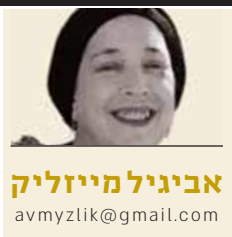
וככה הם הגיעו לארץ: מצאו דירה זמנית לשבועיים מתוך אמונה שעוד ימצאו דירה מתאימה. הוא מתכנן להקים ישיבה תיכונית לנערים יוצאי צרפת, והעלייה התרחשה כשעדיין לשניהם אין עבודה מסודרת ומובטחת. כל זה כשבאופק צריך גם למצוא מוסדות חינוך לכל הילדים, לרשום אותם, לרכוש ספרים ולהתארגן לפתיחת שנת הלימודים בעברית, וזו רק רשימה קטנה מסעפי ההתאקלמות. כל השאלות דורשות פתרון, כולל איך פותחים כאן חשבון בנק ומה זה בכלל רב-קו. ועם הכול, היה ברור שהם פשוט עולים ומגיעים, לא מחכים עד שיסדרו ויתכננו הכול, פשוט "לך לך". לאן? איך? כמה? איפה? לפני כל השאלות נעים קדימה. קמים ועולים כי כאן זה הבית, כי זאת הארץ, ולכאן באמת שייכים.

והאמת צריכה להיאמר: יש מדינות שהעלייה מהן היא מתבקשת. סרטונים מועזעים ממה שקורה באירופה בחסות מהגרים מוסלמים מעלים שאלה איך לא כל היהודים עלו משם כבר אתמול. הזינוק החד בתקיפות על רקע אנטישמי, האלימות כלפי יהודים ברחובות, החרמות הכלכליים על סחורה ובתי עסק יהודיים ובזיזת רכוש - כל אלה לוקחים אותנו לזמנים אפלים בהיסטוריה. בתקופת השואה לא היה הרבה לאן להימלט, אבל היום יש לנו מדינת ישראל והיא רק מחכה בזרועות פתוחות לכל בניה שישונו.

בשנות השואה יושב במעמקי התופת הצדיק הרב יששכר שלמה טייכטל וכותב את הספר 'אם הבנים שמחה'. אם לא נבוא לארץ מתוך טוב - ניאלץ להגיע אליה מרדיפת האומות וצרות הגולה, הוא מתריע, ומתחנן: בואו מתוך טוב, בואו מאהבת הארץ ומבחינה, לפני שהאדמה תיטרף תחת כפות רגליכם.

קל יותר לרצות לעלות ממדינות שבהן טבעת החנק הולכת ומתהדקת. קשה יותר לעלות ממדינות שבהן נוח, וסיר הבשר פתוח ובטוח (בינתיים). אבל במקדם או במאוחר ארץ תקרא לכולם, ואני מתפללת שהפעמון הקורא יקרא באוזני אחינו בתפוצות מוקדם. שאף אחד לא יצטרך לבוא מטירוף ובהלה.

במשך כ-15 שנים אבא שלי עבד בתוכנית נעל"ה באולפנת אמנה, תוכנית לנוער שעולה לארץ ללא הורים. שבת "לך לך" היא שבת נעל"ה השנתית לתלמידות ולבוגרות. "הבנות הצעירות פוגשות את הבוגרות ורואות מודל", אומר אבא שלי, "הנה, יש בוגרות שנשארו, שירתו את העם והמדינה, התחתנו ובנו כאן את ביתן. בנות שאם היו

האם כדאי לארח שפית לשבת?

בגלל המקצוע שלי אנשים מתקשים להאמין שגם אצלנו אוכלים חביתה וסלט כמו כולם, וחוששים להזמין אותי אליהם לשבת. עד שדנה אזרה אומץ והעניקה לנו פינוק מושלם

מעולם. למשפחות אחרות של בעלי תשובה לא תמיד קל לארח מספר כה גדול של אנשים. לכן הפעם הקודמת שהתארחתי לשבת הייתה לפני שלוש שנים, הפעם שלפניה - שלוש שנים קודם לכן, והפעם האחרונה הייתה לפני שבוע - ממוצע של שבת אחת בשלוש שנים.

אבל השבת הייתה פשוט נפלאה, זוהרת ובוהקת כיהלום. דנה המקסימה אירחה אותנו בלב רחב, והמעדנים שהיא הכינה לכבודנו זיכו אותי באוצר יקר של מתכונים חדשים ונפלאים. אם זה מה שנקרא "אוכל רגיל" אז היה שם באמת שפע אדיר, טעים ומשמח לבב.

הילדים שוחחו זה עם זה, שיחקו ונהנו. הגברים החליפו רעיונות רוחניים שונים וגם קצת פוליטיקה שאי אפשר להתחמק ממנה ערב בחירות, ואילו אני ודנה שקענו בשמחה לתוך התשעה קבין שלנו, כשאצל דנה השיחה תמיד מתובלת בהמון צחוק. זה היה משמח, מרענן ומטעין בכוחות, וממש הודיתי להשם על המתנה הנדירה והנהדרת הזאת. והנה אחד המתכונים הטעימים ביותר שדנה הכינה לנו. ●

לארוחת צהריים, ואפילו נקניקיות סויה עם פתיתים.

להתארח פעם בשלוש שנים

קורה לי לא פעם שנשים חוששות להזמין אותי לאכול אצלן רק בגלל העבודה שלי. ואם הן לא חוששות, הן חושבות שצריך להכין לכבודי מי יודע מה. כך קרה גם עם דנה.

לפני כשבועיים מצאתי את עצמי שוב בשיחה היותר מדי מוכרת: האם כדאי לארח שפית לשבת? היה זה כשדנה הביעה את רצונה לארח אותי, ובפיה השאלה האם צריך להכין לי אוכל מיוחד, או ש"האוכל הרגיל" שלה יספיק. לקול מחאותיי הנמרצות על כך שאין כל הבדל בין שפים ובין בני אדם רגילים, ושגם לי מגיע שיארחו אותי לפעמים, הצליחה דנה לדלג מעל כל המחסומים ואירחה אותנו לשבת מפנקת במיוחד.

כבעלי תשובה אנחנו לא זוכים להתארח פעמים רבות מדי. ללכת לאכול אצל הורי בעלי שלא מקפידים על כשרות כמונו זה לא אפשרי, וגם כשהורי עוד היו בחיים לא הגעתי אליהם לשבת

פעמים רבות אנחנו נוטים להגדיל את מה שרחוק מאיתנו. כאשר קוראים על משהו בעיתון, תמיד חושבים שהוא הרבה יותר גדול ממה שהוא באמת. כמובן, נטייה זו נכונה גם בכיוון ההפוך. לא פעם שומעים על שכנים של מפורסמים למיניהם, שמספרים בשקט שבעצם הם ראו את המפורסם אתמול בנעלי בית וחלוק, ושהוא לא כל כך גדול כמו שכולם אומרים...

את התכונה הזאת פגשתי לצערי בהקשר שלי, כאשר אני מתקשה מאוד לשכנע אנשים שאצלנו בבית אוכלים אוכל רגיל. כולם בטוחים שהמטבח שלנו הוא עיר ללא הפסקה ומהתנור שלנו יוצאים ללא הפוגה עוגות, עוגיות, לחמים ופשטידות. ילדיי המאושרים פשוט לא יודעים באיזו מנה לבחור מתוך שלל המנות המוגשות להם מדי יום, ובשבת - זה למעלה מכל דמיון. אך מה לעשות שהמציאות הרבה יותר דומה למה שכל אחד מהקוראים אוכל, ואצלי בבית, ממש כמו בכל בית אחר, אוכלים חביתה וסלט לארוחת ערב, קציצות או שניצלם

תבשיל בשר עם בצלצלי אדום ויין אדום

כ-8 מנות

הכנה: 15 דקות
3-4 שעות

דרכת קושי:
קלה מאוד

דנה הכינה את התבשיל הזה מאחד החלקים הטעימים ביותר בבשר, האונטרבי, שהוא החלק המשובח ביותר בצלעות (נתח מספר 2) והוא רך וטעים בצורה לא רגילה. אפשר להכין את התבשיל גם עם חלקים אחרים כמו צוואר (מספר 10), אסאדו (מספר 9) או אפילו צלי כתף (מספר 5). בצלצלי השאלוט המוארכים מעניקים לתבשיל את טעמו הנפלא, ויחד עם היין הוא כבש את כולנו.

קילו וחצי בשר אונטרבי חתוך לקוביות (או כל נתח אחר כפי שהצטתי)	כפית פלפל שחור גרוס
חבית בצלצלי אדום	כף אבקת מרק בטעם אף
4 כפות שמן זית	כף סילאן
4 עיני שום פרוסות	2 כוסות יין אדום יבש או חצי יבש
כף פפריקה מתוקה	מלח
	פטרזליה קצוצה להגשה

מסירים את הקליפה החיצונית החומה של בצלצלי השאלוט וחוצים אותם. מחממים שמן בסיר רחב ומוסיפים את חצאי הבצללים. מטגנים 7-8 דקות עד להזהבה קלה, מוסיפים את קוביות הבשר וממשיכים לטגן על אש גבוהה תוך כדי ערבוב עד שהקוביות מזהיבות מעט. מוסיפים את השום, הפפריקה והפלפל השחור. מוסיפים את היין ומביאים לרתיחה. מתבלים בסילאן, אבקת מרק ומלח. מוסיפים מים עד גובה הבשר, ולא יותר. מביאים לרתיחה, מכסים ומבשלים על אש נמוכה 3-4 שעות, עד שהבשר רך מאוד. לקראת סיום הבישול טועמים שוב את הרוטב ומתקנים תיבול במידת הצורך. מפזרים מעט פטרוזיליה קצוצה ומגישים.

הבנייה בעיצומה!

מעלה שומרון
נותרו דירות אחרונות

עמנואל
נחתם ליווי בנקאי
בפרויקט "ארשין עמנואל"

טל מנשה
החלה הבנייה בשלב ב'

הרי זהב בתנופת עשייה!

הלל בוטיר

מעלה חבר
79 יח"ד

שבועת רחל
436 יח"ד

מצפה דני
84 יח"ד

התקבלו אישורי עלויות פיתוח

מיישבים את ישראל

רוצים בית ביו"ש? דברו איתנו 076-599-6328

הרי זהב